

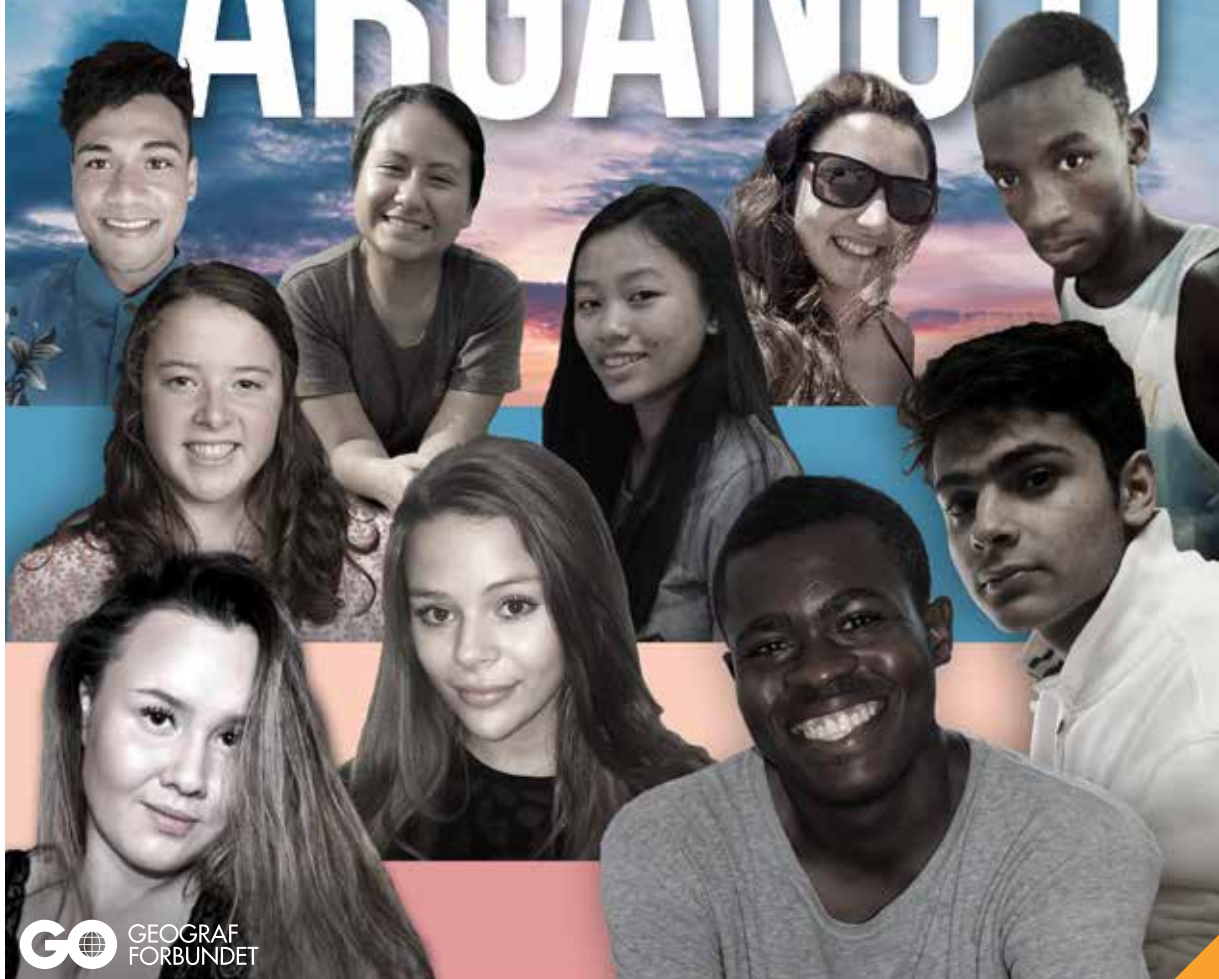
Geografisk Orientering

Marts 2018

48. årgang // Nr. 1

DEN GLØBALE

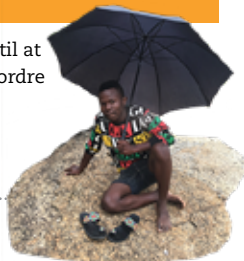
ARGANG 0

GO GEOGRAF
FORBUNDET

NÅR UNGE DRØMMER

Drømme som et fællestræk, der er med til at skabe unge menneskers hverdag og udfordre de eksisterende samfundsstrukturer.

Side 8

UNGE FLYGTNINGE VIL GERNE ARBEJDE OG UDDANNE SIG

For unge flygtninge er det nogle helt særlige udfordringer, der gælder.

Side 34

Geografisk Orientering

Geografiforbundets
medlemsblad

Medlemskontingent for 2017-2018:
Almindeligt medlemskab: 300kr.
Familie (par): 400 kr.
Studerende: 175 kr.
Institutioner, skoler o. lign.: 525 kr.

Henvendelse om medlemskab/abonnement mv.:
GO Forlag
Anker Heegaards Gade 2, 3.tv., 1572 København V
Tlf. 6344 1683, E-mail: go@goforlag.dk
Hjemmeside: www.geografiforbundet.dk

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør og annoncetegning:
Andreas Egelund Christensen
Sortedam Dossering 101, 2-4, 2100 København Ø
Tlf. 2670 8038, E-mail: aec@ign.ku.dk

Charlotte Klevenfeldt
Christian Nørrelund
Hanna Lia Fosberg
Louise Glérup Aner
Michael Helt Knudsen
Morten Hasselbalch
Nikka Sandvad
Ole Pagh-Schlegel
Rasmus Skov Olesen
Sebastian Toft Hornum
Simon Laursen Bager
Taja Brenneche
Teis Hansen

Anmelderredaktør:
Morten Hasselbalch
Bakkevej 16B, Hareskovby, 3500 Værløse
Tlf. 6166 6232, E-mail: mnhd@detfri.dk

Annoncepriser:
1/1 side: 7.000kr.
1/2 side: 4.000 kr.
Bagside: 7.000 kr.
Andre formater: 2.800-3.100 kr.
Se endvidere annoncearket på hjemmesiden.

Deadlines for 2018: 20/4; 20/6; 20/8; 20/10; 20/1-19.
GO udkommer medio marts, juni, august, oktober
og december.
© Geografisk Orientering (GO)
Ikke-kommerciel udnyttelse tilladt med kildeangivelse

Kode til registrering på forbundets hjemmeside:
1971GO2008

Layout og ombrydning:
Jip jip - www.jipjip.dk
jip@jipjip.dk - Tlf. 6130 3832
Tryk: BB Offset. Oplag: 2000
ISSN 0105-4848

Geografiforbundets styrelse:
Formand: Christina Gellert Kürstein, Tlf. 3031 7004,
Lyongade 13, 4.th, 2300 Kbh S, E-mail: ck@geograf-
forbundet.dk

Næstformand: Ditte Marie Pagaard, Tlf. 2462 9099,
E-mail: dmp@geografiforbundet.dk

Kasserer: Susanne Rasmussen, Fuglebakkevej 130,
6.tv., DK-8210 Aarhus V, Tlf. 8616 7319, E-mail: sur@
geografiforbundet.dk, Giro (kontingent): 3178048

Kursusudvalg:
Formand: Lise Rosenberg, Tlf. 2239 7777, E-mail: lr@
geografiforbundet.dk
Alice Bæk Carlsen, Tlf. 40783891
Mette Starch Truelsen, Tlf. 4921 6021
Ole Pagh-Schlegel, Tlf. 5154 9604
Susanne Rasmussen, Tlf. 8616 7319

Fagudvalg:
Formand: Henning Lehmann, Tlf. 2537 2861, E-mail:
hl@geografiforbundet.dk
Ditte Marie Pagaard, Tlf. 2462 9099
Jon Bøje Hansen, Tlf. 2073 5657

Forlagsbestyrelse:
Formand: Erik Sjørslev Rasmussen, Tlf. 8684 5058,
E-mail: esr@goforlag.dk
Christina Gellert Kürstein, Tlf. 3031 7004
Lars Bo Kinnerup, Tlf. 5784 8005
Nikolaj Charles Bunniss

Hjemmeside og First Class:

Regional kontaktperson: Lise Rosenberg, Tlf. 2239
7777, E-mail: lr@geografiforbundet.dk

Redaktionens forord

Denne udgave af Geografisk Orientering sætter fokus på den globale årgang 0. Det vil sige alle de unge mennesker, som er født omkring årtusindeskiftet, og som i år 2018 træder ind i de voksnes rækker. Vi forsøger at undersøge, hvad der kendetegner denne årgang på tværs af landegrænser. Giver det overhovedet mening at kategorisere dem under en fælles betegnelse som 'Årgang 0' eller er det derimod muligt at finde nogle tværgående lighedstegn, der bryder med sociale, økonomiske, kulturelle og ikke mindst geografiske forskelle? Vi lever i en verden, der på mange måder er blevet mindre. Adgangen til elektroniske kommunikationsredskaber har skabt en global kollektiv opkobling, hvor vi kun befinder os i et par 'likes' eller 'swipes' afstand fra hinanden. Men har mulighederne for at mødes i cyberspace også skabt en højere grad af global samhørighed, eller lever vi fortsat i vores individuelle ekkokamre, hvor opkoblingen kun ræsonnerer egne tanker, spørgsmål og problemer? Årgang 0 er født ind i den elektroniske tidsalder og har fået internettet ind med modermælken, så disse unge mennesker kan måske give en indikation på, hvilken kurs, vi som digitale forbrugere, styrer imod. Årgang 0 træder også ind i en verden, der er fyldt med udfordringer i form af klimaforandringer, atomtrusler, global ulighed samt diverse krige, terrortrusler og konflikter. Så hvordan opfatter den nye generation denne verden, som er blevet videregivet til dem? For at få svar på dette, har Geografisk Orientering opsøgt en række unge mennesker fra forskellige steder i verden og spurgt dem om deres syn på tilværelsen, deres drømme i livet og frygt for fremtiden. Det er blevet til en række portrætter fra Grønland, Danmark, Peru, Brasilien, Indien, Cambodia, Salomonøerne, Burkino Faso, Tanzania og USA. Portrætterne giver et helt særligt indblik i, hvordan unge mennesker verden over, på trods af social ulighed, deler mange af de samme glæder og bekymringer.

Derudover har Ph.d.-studerende Susanne Haunstrup Kirkegaard fra Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning skrevet en introducerende artikel til ungdommen anno 2018. Artiklen tager udgangspunkt i hendes feltarbejde i Østafrika samt eksempler fra Mumbais slumkvarterer. Her får vi beskrevet, hvordan unges drømme om en fremtid inden for populærkulturen er med til at skabe et levende og dynamisk lokalmiljø omkring dem.

Mens Susannes artikel efterlader én med en optimistisk følelse for fremtiden, så giver den næste artikel fra Ungdommens Røde Kors et mere nedslående, men dog yderst relevant, indsigt i den verden, der omgiver unge mennesker på flugt fra krig og ødelæggelse. Artiklen beskriver en hverdag præget af frygt og usikkerhed, hvor unge føler, at livet passerer forbi, mens de befinder sig et i et limbo uden adgang til uddannelse, arbejde eller nogen som helst afklaring for fremtiden.

Vi håber således, at denne udgave af Geografisk Orientering vil give et indblik i fremtidige drømme og tanker blandt den kommende generation af unge mennesker verden over, og at dette vil vække til eftertanke.

Rigtig god læselyst fra hele redaktionen!

Forsidefoto: Grafik af Orla Hjort

Næste nummer: Vadehavet og riget i marsken – Geografweekend 2018

Den Globale Årgang 0

TEMA

- 6 // Verdenskort
- 8 // Når unge drømmer
- 14 // Den globale årgang 0
10 portrætter af unge verdensborgere
- 34 // Unge flygtninge vil gerne arbejde og uddanne sig

s. 18

Cambodia

Min drøm er at blive en succesfuld leder, der vil kæmpe for kvinder og børn i nød.

GEO MIX

- 40 // Rekonstruktion af en hovedstad
- 45 // Dagens geograf
- 46 // Berlins offentlige trafiksystem
- 50 // Drømmen om at flyve
- 53 // Månedens link
- 62 // Nye bøger

s. 30

Tanzania

Min største drøm er at blive professionel fodboldspiller i Spanien, selvom jeg ikke tror, at livet nødvendigvis er bedre i Europa.

GEOGRAFFORBUNDET

- 53 // Hvor er geografien?
- 54 // Fagudvalgets klumme
- 57 // Regional- og studieture

s. 40

Rekonstruktion af en hovedstad

"Nu vokser dét sammen, som hører sammen" (Willy Brandt, dagen efter murens fald d. 9. november 1989.)

Redaktionen

Andreas Egelund Christensen

Ph.d. i geografi, International koordinator ved Københavns Universitet

Hanna Lia Fosberg

Geografistuderende ved Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet

Rasmus Skov Olesen

Cand.scient. i geografi. Undervisnings- og forskningsassistent, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet

Louise Glerup Aner

Ph.d. Geografi, Adjunkt ved Institut for Socialt Arbejde, Professionshøjskolen Metropol.

Ole Pagh-Schlegel

Cand. scient i geografi, Københavns Universitet

Michael Helt Knudsen

Ph.d. i geografi, Københavns Universitet
Fagredaktør, Trap Danmark

Morten Hasselbalch

Cand.scient. i geografi, Københavns Universitet
Lektor i geografi og samfundsfag, Det frie Gymnasium

Taja Andersen Brenneche

Cand.scient. i geografi, Københavns Universitet
HF-lærer

Sebastian Toft Hornum

Cand.scient. i Klimaforandringer (CCIMA), Københavns Universitet

Teis Hansen

Ph.d. i geografi, Københavns Universitet
Senior lektor ved institut for kulturgeografi, Lund Universitet

Nikka Sandvad

Cand.scient. i geografi, Københavns Universitet
Fuldmægtig i Miljø- og beredskabsafdelingen i Selvstyret i Grønland

Christian Nørrelund

Geografistuderende ved Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet.

Charlotte Klevenfeldt

Cand.scient. i geografi, Københavns Universitet.

Simon Laursen Bager

Cand.scient. i geografi, specialkonsulent, COWI A/S

– Hvad skal der ske med naturfagene i grundskolen?

Siden sommeren 2016 har der været arbejdet på at skabe rammer for en ny naturvidenskabsstrategi for landets grund- og gymnasieskoler. Regeringen ønsker tydeligere sammenhæng og progression i de unges naturfaglige kompetenceudvikling. Idéen om en naturvidenskabsstrategi er ikke ny, men har afsæt i tidligere forarbejder i Undervisningsministeriets regi: 'Fremtidens naturfaglige uddannelser. Naturfag for alle – Vision og oplæg til en strategi' fra 2003; 'Fremtidens naturfag i folkeskolen' fra 2006; 'Et Fælles Løft' fra 2008 (UVM, 2016).

Baggrunden for den kommende naturvidenskabsstrategi finder vi bl.a. i de erhvervsmæssige efterspørgsler: behovet for, at de unge vælger uddannelser til inden for de naturvidenskabelige og teknologiske fagområder, da samfundet i stigende grad efterspørger disse kompetencer.

Formålet med strategien er således at højne interesse og motivation for naturfag blandt børn og unge, med et ekstra blik på at engagere pigerne i håb om at flere på sigt vil vælge naturvidenskabelige uddannelser. Det er ligeledes et ønske at styrke den naturfaglige almindendannelse gennem et stærkt øget fokus på kernefagligheden i de enkelte naturfag: natur/teknologi, geografi, biologi, fysik og kemi samt matematik. Rådgivningsgruppen, der er nedsat af undervisningsminister Merete Riisager, kommer med en række anbefalinger til arbejdet med strategien. Bl.a. (UVM, 2017):

1. Lærerne skal tilbydes et fagligt kompetenceløft, hvor der er fokus på det faglige indhold i naturfagene frem for det pædagogiske og didaktiske.
2. Kommunerne skal prioritere kompetencedækning i alle naturfag og ressourcer til at etablere og renovere faglokaler og anskaffelse af fagligt udstyr.
3. Engineering og teknologi skal i fokus, bl.a. igennem læreruddannelses uddannelse af naturfagslærere.
4. Rammesætning af "store naturvidenskabelige fortællinger", med fokus på naturvidenskab og teknologiens betydning for samfundsudvikling, som curriculum for undervisningen.
5. Igangsætte udvikling af et supplerende naturfag med fokus på anvendelse af kernefaglighed og teknologiforståelse i en fællesfaglig problemorienteret undervisningsform.

I forbindelse med rådgivningsgruppens anbefalinger taler Geografforbundet for, at lærerne i første omgang

får ro til deres nuværende arbejde med at etablere et godt fundament for den fælles naturfaglige prøve og det tværgående kollegiale samarbejde. Vi ønsker ikke, at der inden for de nærmeste år foretages større ændringer af de nuværende betingelser for naturfag i grundskolen.

Vi anbefaler, at der ikke oprettes et ekstra naturfag i form af et teknologifag, men at timetallet i de enkelte naturfag øges, så der i stedet kan arbejdes for at integrere teknologiforståelsen i naturfagene, hvor vi allerede til en vis grad anvender teknologiske metoder, eksempelvis GIS og GPS, i vores undervisning. Dermed ikke sagt, at vi i foreningen ikke gerne ser, at naturfagslærerne bliver klædt på til at anvende teknologi i et større omfang og i et bredere perspektiv ind i geografi- og naturfagsundervisningen.

Til sidst rejser Geografforbundet en bekymring vedrørende tilbud om merit for naturfagsmoduler på læreruddannelsen til studerende, der ikke har færdiggjort deres universitetsuddannelser i naturfag. Dette med blik for, at studerende fra universiteter ikke besidder kompetencer inden for fagdidaktik, som er en central del af naturfagene på læreruddannelsen, og for lærerens kompetencer i at varetage undervisning i skolen.

Da Geografforbundet er høringsberettiget, vil vi meget gerne høre, hvad vores medlemmer har af overvejelser omkring en kommende naturvidenskabsstrategi.

Skriv til os!

Kilder:

www.uvm.dk

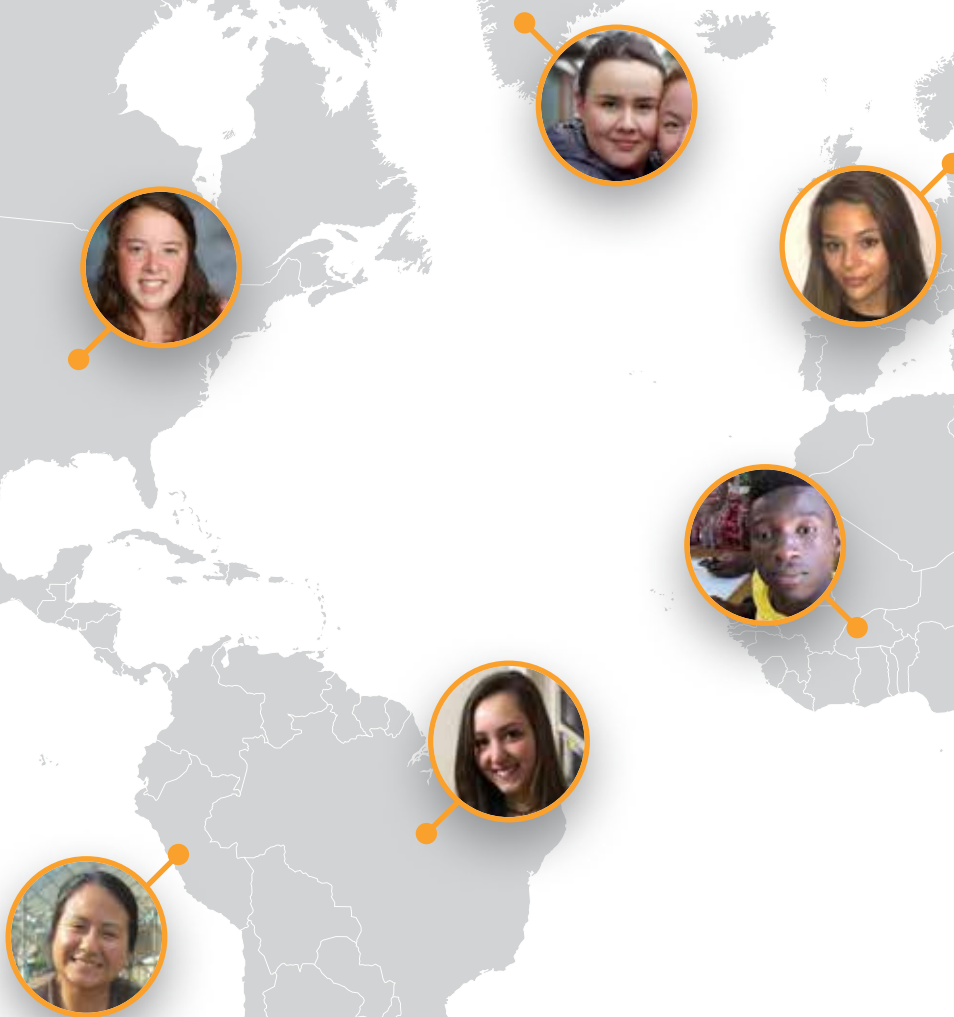
Kommissorium for strategigruppe for en national naturvidenskabsstrategi, 26. september 2016

Rådgivningsgruppens anbefalinger til en naturvidenskabsstrategi, 15. juni 2017.

Christina H. G. Kürstein
Formand

DEN GLOBAL

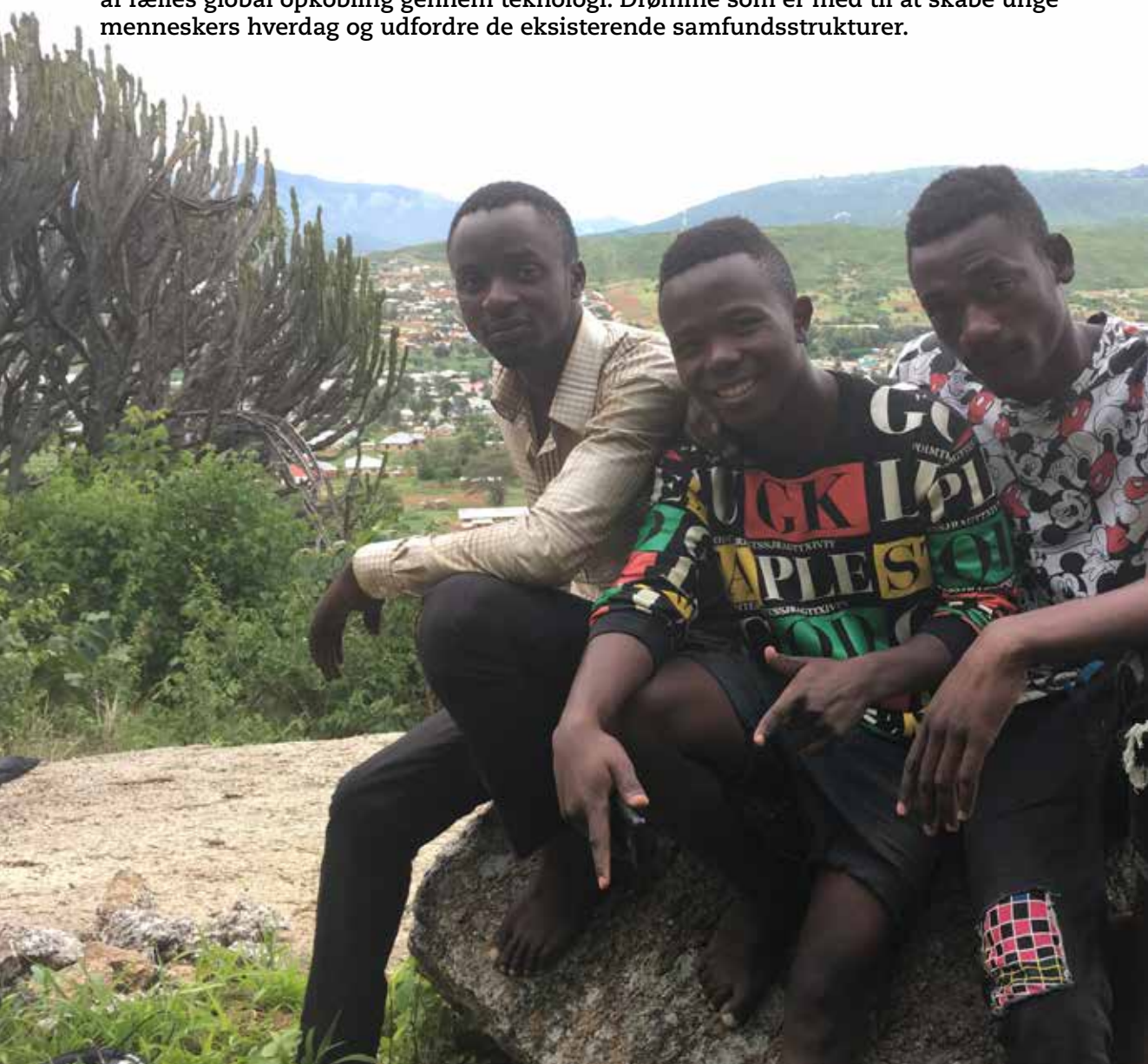
LE ÅRGANG 0

NÅR UNGE DRØMMER

Af: Susanne Haunstrup Kirkegaard

Der findes i dag godt og vel 1,2 milliarder unge mellem 15 og 24 år i verden. Alene i Indien bliver over en million mennesker myndige hver eneste måned. At trække en fælles ungdomskultur ned over disse 1,2 milliarder mennesker er ikke muligt, men alligevel findes der ligheder på tværs af kultur og landegrænser. Denne artikel fokuserer på drømme som et fællestræk. Drømme som formes af den stigende grad af fælles global opkobling gennem teknologi. Drømme som er med til at skabe unge menneskers hverdag og udfordre de eksisterende samfundsstrukturer.

Den globale ungdom

På globalt plan er der en skæv fordeling af børn og unge (se faktaboks), som i løbet af det 21. århundrede vil have indflydelse på det globale arbejdsmarked. Men hvem er disse 1,2 milliarder mennesker? Er det muligt at tale om en global generation og sige noget om, hvad der binder disse unge mennesker sammen på tværs af geografisk, kulturel og økonomisk forskellighed?

De store ungdomsbefolkninger har bedre adgang til uddannelse end deres forældre, de er mere forbundet med omverdenen end tidligere generationer, og de er mere ambitiøse. Men ofte er der ikke jobs at finde for den enorme mængde af unge, som strømmer ind på arbejdsmarkedet i disse år. Særligt i det globale syd, har det etablerede jobmarked svært ved at skabe muligheder. 'India's Youth Are the World's Future' er titlen på en artikel fra Bloomberg, hvori Mihir Sharma beskriver, at Indien i de næste par årtier vil have den største arbejdsstyrke globalt. En arbejdsstyrke, som i høj grad selv må skabe deres muligheder, og ikke kan forlade sig på en etableret infrastruktur til at bygge deres fremtid. Sharma beskriver, hvorledes teknologien og den digitale revolution, som er sket de sidste årtier, sætter rammerne for fremtiden og den måde Indiens unge skal skabe deres fremtid; at de må skabe deres egen digitale økonomi fra bunden.

De teknologiske fremskridt, der er sket siden årtusindskiftet, hvor telemaster er skudt op som en invasiv træsort overalt på kloden, har været udråbt som en del af løsningen for mange af de udfordringer, som kloden, og særligt lande i det globale syd, står overfor. Det teknologiske fremstød har i den grad præget lande i det globale syd, særligt de store økonomier og befolkninger som Indien og Kina. Studier viser dog, at på trods af de øgede muligheder, som teknologien giver, kan det ikke løse alle problemer. Det er fortsat nødvendigt at ændre på de grundlæggende samfundsstrukturer i mange lande.

Fakta:

Ifølge FN er der ca. 1,2 milliarder unge mennesker mellem 15 og 24 år i verden i dag. 720 millioner af disse unge huserer i Asien, med Indien og Kina som de to største ungdomsbefolkninger i verdenen, med henholdsvis 241 mio. og 169 mio. unge mennesker. Afrika har den procentmæssige største ungdomsbefolkning med 19 % af befolkningen mellem 15 og 24 år, udgørende 238 mio. En placering Afrika vil bibeholde over de næste par årtier med en børnebefolkning (0-14 år) udgørende 45% af deres totale befolkning, hvor det tilsvarende tal er 24 % i Asien. Europa og Nordamerika har den laveste procentmæssige fordeling af både børn og unge.

A-One og hans venner hænger ud på bakkerne ved Ilula i Tanzania.
Foto: Susanne Haunstrup Kirkegaard

Teknologi og forbundenhed

Den digitale revolution har på mange måder bragt verden tættere på. Vi kan følge med i udviklinger, som de sker. Vi får inputs fra hele verden, og de sociale medier har givet nogle helt nye måder at interagere på. Men hvordan påvirker det den måde, unge forstår sig selv, drømmer og skaber sig en fremtid?

Drømme er ikke bare utopiske forestillinger om fremtiden. Drømme er med til at skabe, hvem vi er i nuet. Vi udlever vores liv igennem de drømme, vi har for fremtiden. Forskning inden for kulturgeografi og antropologi er begyndt at beskæftige sig med drømme og forhåbninger som måder at forstå, hvordan mennesker agerer. Blandt en af de mest toneangivende er japanske Miyazaki, som med sit værk 'The Method and Hope' fra 2006 er med til at teoretisere, hvordan vi kan bruge drømme og håb som en metodisk indgang til forstå menneskers handlen. Centralt for Miyazaki, og andre som beskæftiger sig med drømme og håb, er, at disse drømme og håb har indflydelse på det levende liv i nuet. Drømme er det, vi navigerer mod i livet, og drømme er hele tiden under forandring, som muligheder og forhindringer opstår. Det er dermed ikke vigtigt, at vurdere drømmes forandrings-potentiale efter om drømmen bliver opfyldt eller ej, men efter hvorledes disse drømme får os til at begå os i dagligdagen, og hvordan de er med til at præge de valg, vi foretager os.

Drømme som fællestræk

I 3. afsnit af BBC2 dokumentaren "Welcome to India" fra 2012, følger vi den unge Prakash og hans familie, som bor i et af de mange slumområder i Indiens storby Mumbai. Prakash drømmer om at blive en ny stjerne i Bollywood. Dokumentarserien portrætterer, hvordan Prakash er fanget mellem sine skuespillerdrømme og familiens forventninger, og særligt hans rolle som medforsørger til brorens uddannelse. Hele familien har satset på broren Mangesh og hans uddannelse til ingeniør. Prakash må derfor navigere imellem sin families forventninger om, at han finansierer brorens uddannelse, og sit eget ønske om at bruge den lille indtægt han har til at forfølge sin skuespillerdrøm.

Gennem min forskning i Tanzania, hvor jeg blandt andet har undersøgt unge og deres fremtidsforestillinger, finder jeg ligeledes disse drømme om berømmelse og drømme om at skrive sig selv ind i populærkulturen.

I Madizini, en lille by som er opstået omkring en sukkerrørsfabrik, faldt jeg i snak med nogle unge fyre i slut teenageårene, som solgte sodavand i den lille kiosk rundt om hjørnet fra, hvor jeg boede. De havde

dannet en dansegruppe med daglige øve-sessioner, deltagelse i lokale arrangementer i byen og de omkringliggende landsbyer, samt enkelte arrangementer i den nærmeste storby Morogoro. Men denne gruppe af unge fyre var ikke alene. I byen var der også en anden dansegruppe, samt en gruppe i en af nabolandsbyerne. Sammen skabte disse unge fyre et forum, hvorigennem de kunne udtrykke deres drøm om et liv anderledes end deres forældres. I Ilula, en by opstået omkring handel ved hovedvejen mellem to regionshovedstader i Tanzania, kom jeg i kontakt med et spirende musiker- og filmmiljø. Der var flere unge mænd, som efterstræbte drømmen om en karriere inden for populærkulturen i Tanzania.

A-One er en ung mand på 18 år, som igennem de sidste år har forsøgt at skabe sig en musikkarriere inden for, hvad man bredt kan klassificere som Bongo Flava (Bongo Flava er navnet for den Tanzanianske hiphop musikkultur med inspiration fra dancehall, reggae, R&B og lignende. https://en.wikipedia.org/wiki/Bongo_Flava). A-One har investeret betydelige summer af penge og tid på at forfølge sin passion. Det hele startede, da han som 12-årig vandt en lokal musikkonkurrence, som ledte til indspilning af en række sange. De efterfølgende år havde han dog en del udfordringer i form af sygdom og bortgang af begge sine forældre, som gjorde, at han ikke var i stand til at gennemføre, hvad der svarer til folkeskolens afgangseksamen. Disse udfordringer har været stærkt medvirkende til, at musikken blev hans refugium, et rum, hvor han har kunnet drømme om noget større og bedre end der, hvor han er. Men disse drømme har ikke været dagdrømmeri. A-One har af flere omgange taget turen til Dar es Salam på

Bonga Flava Star finder et outfit der passer til. Foto: Susanne Haunstrup Kirkegaard

tomlen, og hustlet sig igennem dagen for at komme i kontakt med dygtige producere, som kunne hjælpe ham med hans musik. Dette har resulteret i indspilningen af en række sange samt produktionen af en enkelt musikvideo, som ligger på YouTube.

Drømme skaber nuet

Vi kan tolke disse drømme som måder at fornægte den virkelighed, disse unge lever i, eller som utopisk dagdrømmeri. Men jeg vil argumentere for, at vi igen disse drømme, kan forstå, hvordan unge skaber sig et liv i omstændigheder, som ellers ikke ser ud til at have meget at byde på. Og hvad endnu vigtigere er, hvordan disse drømme er med at skabe en virkelighed for samfundet som helhed.

Hvis vi kigger på Prakash fra Mumbai, så viser dokumentaren, hvorledes Prakash ved siden af sit job som rengøringsassistent på en rigmands-yacht og sin forfølgelse af drømmen om en skuespillerkarriere også driver en danseskole for andre børn og unge i sit kvarter. Gratis og frivilligt. Gennem denne danseskole udlever han ikke blot sin egen drøm om en karriere i Bollywood, hvor dans er en central del af skuespil,

men han bidrager også til at udvide mulighedsrummet for de unge mennesker, som deltager i hans danseskole. Gennem ham oplever de et større handlerum for at agere på deres drømme, og dermed omsætte drømme til handlinger i nuet. Disse handlinger i nuet er ikke kun med til at skabe et mulighedsrum for de unge mennesker, som deltager i danseundervisningen, men også med til at skabe byrum og byens liv.

Dette er en central del af, hvordan jeg har undersøgt skabelse af byliv i småbyer i Tanzania. Jeg har kigget på, hvordan særligt unge mennesker gennem deres daglige ageren og stræben efter deres drøm, er med til at skabe byliv og byens rum.

Den kropslige performativitet af drømme, som en måde at forstå unges medskabelse af deres verden og de bredere samfundsstrukturer, trækker på flere teoretiske inputs. Judith Butlers konceptualisering af kropslig performativitet i forhold til kønsroller i 1990 skabte præcedens for måden, vi forstår, hvordan vores kroppe og handlinger er med til at reproducere og/eller udfordre stående samfundsnormer. Nigel Thrift har inden for kulturgeografien været fremtrædende for, hvordan vi kan arbejde med denne kropslige

Opvarmning til danseshow i community centeret i i Madizini, Tanzania. Foto: Susanne Haunstrup Kirkegaard

performativitet som en måde til at forstå nuet. Ifølge Thrift er performance “the art of producing the now”; nuet skabes gennem kropslige opførelser - de hverdagspraksisser som vi udfører ubevidst, men som samlet set skaber et rum, der ikke er mærkbart for den enkelte udfører.

A-One, den unge spirende musiker fra Ilula, skaber dermed nuet gennem sin kropslige performativitet af sin drøm. Det samme gør de dansende drenge fra Madizini. Når de danser ude foran kiosken, er deres drøm ikke bare for dem selv, men de er med til at skabe byens liv. De skaber et byrum, hvor andre, primært unge, også kan interagere og dermed åbne muligheder for, at andre kan drømme om andre fremtider end dem, som umiddelbart byder sig til.

Ungdommens transformative potentiale

Der er et stort potentiale i at anskue disse drømme,

også de mere hverdagsnære såsom at ville have en god uddannelse eller få et job. Drømme, som ligger uden for normen og som kan springe sociale rammer. Denne navigeringen efter fremtidsdrømme og den kropslige performativitet af fremtidsdrømme kan være med til at skubbe grænserne for de sociale normer, som unge lever i. Ofte er det ikke bevidst at unges drømme og deres handlen derefter skubber til samfundsstrukturen, men når flere og flere gør det, kan det kollektive pres være med til at skubbe de sociale normer og forventninger.

Forbundetheden spiller en rolle i forhold til disse drømme. Den globale ungdom er præget af den øget forbundethed, som de alle er en del af, fra indre København til næsten enhver afsidesliggende landsby. Selv i de mest isolerede landsbyer i Tanzania er der næsten altid flere, som har en mobiltelefon, og ofte mindst én, som har en smartphone. På den måde,

samme på tværs af grænser og kulturer. At drømme om en musik- eller skuespillerkarriere i Mumbais slum, eller når man hver dag kun lige tjener nok til at overleve til næste dag, er ikke det samme, som at håbe på, at man bliver den næste stjerne i X-factor. Det handler om mere end bare talent. Det handler, som i Prakash' tilfælde, om at navigere i forhold til familiens forventninger og dennes satsning på hans bror. Det handler om at leve på samfundets bund, hvor der er større udfordringer, end hvad talentet holder til. Det handler om at komme i gennem til næste dag. Heri ligger en af de store forskelle på unge mennesker globalt - de økonomiske og sociale forhold de skal navigere under og de affødte strategier, som de må implementere for at komme i gennem hverdagen.

Kilder:

Butler, J. (1990). *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. New York: Routledge.

Miyazaki, H. (2004). *The Method of Hope*. Stanford University Press.

The World Has a Problem: Too Many Young People - <https://www.nytimes.com/2016/03/06/sunday-review/the-world-has-a-problem-too-many-young-people.html?ref=collection%2Fbyline%2Fsomini-sengupta>
'India's Youth Are the World's Future'
<https://www.bloomberg.com/view/articles/2017-09-08/india-s-youth-are-the-world-s-future>

UNDESA. (2017). *World Population Prospects The 2017 Revision* (pp. 1-53). United Nations Department of Economic and Social Affairs/Population Division.

kan de unge opleve, hvordan livet leves andre steder, se musikvideoer, lytte til musik og følge med i deres venners liv på tværs af landegrænser. Denne øgede forbundethed åbner også for, at flere drømmer om fremtider, der ikke ligner deres forældres liv. Dette er det store fællesstræk for den globale årgang 0. Forbundethed og drømme, der skabes som resultat af denne forbundethed. Ungdommen har altid haft et transformativt potentiale. Dette potentiale kan nu blive større i kraft af unges adgang til viden og information.

Men før vi drømmer os væk i det transformative potentiale, som unge har for at ændre på sociale normer og samfundsstrukturer, så er det vigtigt, at vi også husker på, at mange af disse unge bor og lever under økonomiske og sociale forhold, der gør at deres drømme ikke kan materialiseres. At deres betingelser for at opfylde deres drømme og potentiale ikke er det

Artiklen er skrevet af:

**Susanne Haunstrup
Kirkegaard**

Ph.d. studerende ved
Institut for Geovidenskab og
Naturforvaltning, Københavns
Universitet

Brasilien

ISABELA CARDOSO TOIGO

18 år – Studerende på
Caxias do Sil universitetet

Fejrede min 18 års fødselsdag med middag
i godt selskab med min familie og venner.

Beskriv en almindelig dag i dit liv.

Normalt står jeg op klokken 6.30 om morgenen, tager tøj på og tager på arbejde. Her er jeg indtil klokken 11.30, hvorefter jeg tager hjem og spiser frokost med min mor og søster. Det er et af de eneste tidspunkter, vi har tid til at ses. Bagefter går jeg en tur med min hund 'Nala'. Efter gåturen laver jeg lektier derhjemme og gør mig klar til at tage på universitetet. Jeg er på universitetet to dage om ugen. Jeg fanger bussen kl. 15.30, og den ene af dagene er jeg hjemme igen kl. 23, den anden kl. 20.30. De resterende dage i ugen har jeg ikke undervisning på universitetet. Der bruger jeg i stedet min tid på at se min yndlingsserie *Pretty Little Liars*, læse en bog eller slappe af. Om lørdagen tilbringer jeg ofte eftermiddagen hos min far sammen med min søster, og om aftenen går jeg ud med mine venner. Om søndagen er jeg hjemme og slapper af eller går en tur.

Fortæl om den af dine ejendele, som betyder allermost for dig.

Jeg mener ikke at genstande, som har økonomisk værdi, er dem, der betyder mest. Det er derimod de genstande, som har en form for sentimental værdi, og som minder mig om stunder eller mennesker, som har betydning i mit liv. Jeg synes ikke, at genstande som mobiltelefoner, ure og computere er betydningsfulde. De har blot en økonomisk værdi og kan erhverves for penge. Derimod er de genstande, som man har følelser forbundet til, for det meste foræret til os eller symboliserer noget, vi har oplevet. Det kan eksempelvis være et brev fra en betydningsfuld person eller et særligt øjeblik fanget i et billede. Disse genstande,

som ikke kan købes, og som vi beholder hos os, så vi kan smile og huske fortiden, er de mest værdifulde for mig.

Hvad brænder du for her i livet?

Jeg brænder for hvert øjeblik, som jeg tilbringer sammen med de mennesker, jeg elsker. Den bedste tid på året er sommeren, når hele min familie er samlet, og vi tilbringer et par dage på stranden. Vi betragter den fantastiske natur i byen, og det er dejligt at føle den vidunderlige energi, vi giver hinanden. For mig er det at dele stunder med familien fundamentalt. Stranden, gåture, fødselsdage, at møde folk både ved særlige lejligheder og uventet, bidrager til mit liv.

Hvad er din største frygt?

Min største frygt er helt sikkert at ende med at miste alle de mennesker, der står mig nær. Jeg kan ikke forestille mig et liv uden min familie, især min mor og far og min søster. Jeg ved, det er uundgåeligt og vil ske en dag. Derfor vil jeg gerne forøge min familie ved at blive gift og få børn, så jeg kan tage mig af dem.

Hvad er dine drømme for fremtiden?

Mine mål er at blive færdiguddannet i ernæring, at specialisere mig i sportsernæring, at få en succesfuld karriere, at blive gift og skabe en dejlig familie, at bo ved stranden og at få mange kæledyr. Jeg drømmer om at bevare mine tætte venskaber, tilbyde et bedre liv til min familie, møde nye mennesker, som forstærker mit liv, og det vigtigste, at være rigtig glad sammen med de mennesker, jeg elsker.

Fejrer jul med min familie

På universitetet med mine klassekammerater.

Jeg elsker stranden, og tager ofte på stranden med min familie. Her er jeg med min mor, søster og kusine.

Jeg elsker min hund 'Nala'. Her er vi på min mors arbejde.

Her er jeg til festivalen 'Planeta Atlantida' med mine veninder.

Burkino Faso

ALBERIC BAZIE

19 år – Studerende

Beskriv en almindelig dag i dit liv.

Jeg vågner om morgenen, vasker mig hurtigt og gør mig klar til at tage i skole. På skolen følger jeg lærerens undervisning. Undervisningen stopper kl. 12 og fortsætter nogle dage fra kl. 15. Når jeg går fra skole kl. 12, spiser jeg på skolens restaurant. Hvis der er undervisning igen fra kl. 15, finder jeg på noget at lave i mellemtiden. Enten passer jeg min have eller snakker med mine venner, indtil jeg tager til undervisning kl. 15. Hvis der ikke er aftenundervisning, tager jeg hjem og sover lidt, inden jeg står op omkring kl. 15-16 og studerer. Jeg studerer typisk indtil kl. 21, hvor jeg tager hjem og spiser, før jeg går i seng. Nogle gange ser jeg lidt TV og snakker med mine venner på sociale medier, før jeg sover.

Fortæl om den af dine ejendele, som betyder allermost for dig.

Jeg har en sølvhalskæde, som jeg fik af mine forældre som meget lille. Halskæden betyder meget for mig og minder mig om mange vigtige ting. Den har tilhørt min oldefar og min bedstefar. Når jeg bærer den, tænker jeg på dem. Jeg passer på halskæden, så jeg en dag kan videregive den til mit barn.

Hvad brænder du for i livet?

Siden jeg var helt ung, har jeg haft passion for alt der er elektrisk. Elektriske installationer, gør-det-selv, og hjemlige installationer og anlæg er årsager til, at jeg valgte feltet elektronik efter min første term på min uddannelse. Jeg fortsatte min uddannelse inden for elektronik, og har, takket være mit hårde arbejde, bestået mine eksamener, som tæller et BEP (Patent of

Professional Study), CAP (Certificate of Professional Aptitude) og bacheloruddannelsen i teknologi.

Hvad er din største frygt?

Jeg har en meget stor frygt for døden. Døden skaber en trist atmosfære i samfund, og det transformerer vores glæde til sorg, og døden kan gøre folk modløse. Min frygt for døden er så stor, at jeg ofte græder, når jeg tænker på, at jeg én dag vil miste mine forældre.

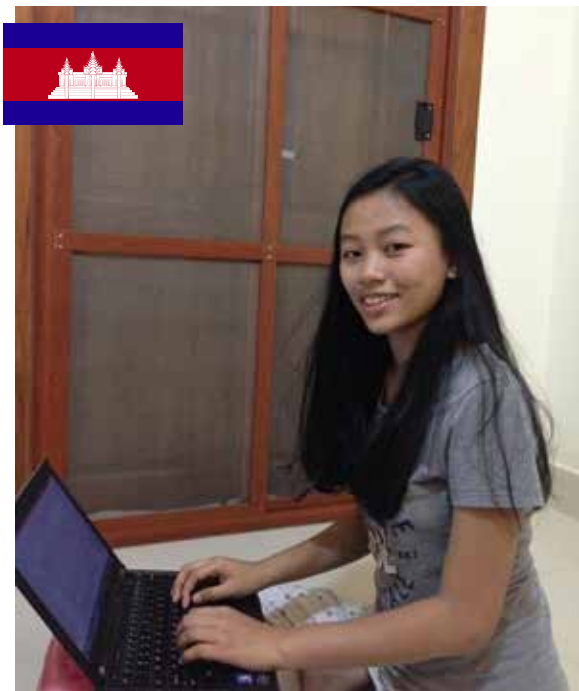
En af mine naboer mistede sin mand og døde kort efter selv og efterlod sig sine børn. Siden forældrenes død har børnenes liv ændret sig totalt; det er hver mand for sig selv. Der er ingen tilbage i hjemmet til at give dem gode råd. Hele deres liv er ændret, og når vi ser dem, er det tydeligt, at de ikke er lykkelige.

Det er svært for mig at dele mine tanker, for jeg får tårer i øjnene. Når min mor og far bliver syge, beder jeg meget til, at Herren helbreder dem. For ikke kun vil jeg have dem ved min side, men jeg har også brug for deres råd i livet.

Hvad er dine drømme for fremtiden?

En person som ikke drømmer, lever ikke. Jeg har altid drømt og sigtet højt; jeg forestiller konstant mig selv i fremtiden. Jeg har en stor drøm, som jeg ønsker og forsøger at gøre alt for skal ske. Ligesom at jeg forfølger mine studier inden for teknologi, er min drøm at starte min egen virksomhed, hvor jeg sælger alle mulige forskellige elektriske apparater. Jeg drømmer også om at starte et center for solenergi, hvor man kan tilegne sig viden om dette som et middel til udvikling af mit land, idet det er en uudtømmelig energikilde, som viser respekt for naturen.

Cambodia

LY PISDHA KHATIA VONG

16 år - Skoleelev i
11. klasse

Beskriv en almindelig dag i dit liv.

Min normale dag er ganske enkel, da det er en skoledag. Min undervisning starter typisk kl. 7.30, hvilket betyder, at jeg skal stå op kl. 5.40. Herefter tager jeg hver morgen et hurtigt 30-minutters bad og 10 minutters morgenmad. Omkring kl. 7 tager jeg hjemmefra på min scooter sammen med min søster. Efter fire timers undervisning om morgenen har jeg frokostpause kl. 11.30. I løbet af pausen spiser jeg frokost sammen med mine venner og slapper af. Om eftermiddagen studerer jeg videre i 3 timer, inden jeg tager hjemad kl. 16. Så ser jeg et par TV-programmer, laver lidt arbejde i huset og er sammen med min familie. Derefter spiser jeg aftensmad kl. 18.30. Til sidst gennemgår jeg min undervisning og øver matematik-opgaver og går så i seng kl. 21.40.

Fortæl om den af dine ejendele, som betyder allermost for dig.

Den ejendel, der betyder mest for mig, er min smart-phone. For det første virker den hurtigt og stabilt, og den indeholder en masse gode kilder til min uddannelse, fordi den har adgang til ordbøger, og jeg kan lave research på den. For det andet kan jeg se mine favorit tv-programmer og læse en hvilken som helst bog, jeg har lyst til på den i god opløsning og kvalitet. Sidst men ikke mindst kan jeg komme i kontakt med mine forældre i nødstilfælde, og jeg kan være i kontakt med mine venner, der bor langt væk. Derfor giver smartphonen mig så enormt mange muligheder.

Hvad brænder du for i livet?

Siden jeg var barn, har jeg haft stor passion for at tegne. Den største årsag til at jeg elsker at tegne, er at der ikke er begrænsninger og regler. Når jeg tegner, lægger jeg hjerte og følelse i det og føler mig inspireret til at opbygge et sammensat stykke kunst. Derudover forbedrer det min evne til at skabe min egen komfortzone og udvide min fantasi. Det betyder, at jeg bedre kan kontrollere mine følelser og bliver en bedre person.

Hvad er din største frygt?

Min største frygt er min personlige sikkerhed på vejen i forhold til trafikuheld og tyverier. Der har været mange hit-and-run-hændelser i Cambodia den seneste tid, og det gør mig bekymret. Bilister tænker ikke på andre og følger ikke loven. Derudover er lommetyverier noget, der bekymrer mig. Jeg har oplevet det før, og det kan ske ethvert øjeblik, hvis jeg er uopmærksom.

Hvad er dine drømme for fremtiden?

Min drøm er at blive en succesfuld leder, der vil kæmpe for kvinder og børn i nød. Der er mange mennesker, som lever under dårlige vilkår, handicap og omgivet af et dårligt miljø. Derfor er mit mål at redde dem og give dem en stemme i samfundet. De bør også blive sikret mad, uddannelse og sundhed, så de kan være normale borgere og blive behandlet ligeværdigt uden diskrimination.

På vej i skole på min scooter
med min søster bagpå.

Vasker op

Siden jeg var barn, har jeg
haft stor passion for at tegne.

Spiser frokost med mine venner.

Danmark

VANEZZA MAE KEJSER

17 år – Gymnasiestuderende

Beskriv en helt almindelig dag i dit liv.

Min dag starter ved, at alarmen ringer kl 7.00. Jeg har næsten altid en følelse af at kunne sove en time længere og debatterer ofte med mig selv, om jeg måske kunne skippe blot et enkelt modul på gymnasiet. Vil jeg være helt frisk? Eller er det måske ikke smartere at gemme fraværet til den dag, hvor jeg virkelig ikke kan komme ud af sengen? Jeg ender næsten altid med at komme afsted, da jeg, som det konkurrence-menneske jeg er, går op i, at min fraværspcent på gymnasiet ikke er for høj.

Mit morgenritual er helligt. Jeg går altid som det første ned i køkkenet og henter min havregryn, som jeg spiser foran spejlet, mens jeg lægger min sparsomme make-up. Bare lige nok til, at jeg føler mig friskere. Mit tøj ligger som oftest klar på mit værelse. Jeg kan bedst lide, at der er styr på tingene, og at alt har sin plads. Jeg er meget organiseret og har flere gange fået skudt i skoene, at jeg egner mig til militæret. Al min planlægning ødelægges dog de dage, hvor min kæreste sover her. For selvom jeg har planlagt præcis, hvornår vi skal gå for at kunne nå bussen, synes det altid at gå galt, og vi ender ofte med at skulle løbe ud af døren.

Når først jeg er i skole, synes timerne altid at begynde for tidligt og slutte for sent, alt afhængig af hvilken lærer, der underviser. Dagene, hvor jeg har tre moduler med meget gruppearbejde og minimal tavleundervisning, går altid hurtigere og giver mig mest læring og energi. Når jeg har fri, tager jeg tit over i det lokale fitnesscenter, hvor jeg styrketræner og løber. Det giver mig en velfortjent pause, inden jeg skal fokusere på de mange lektier, der fylder meget

i min hverdag. Ind imellem lektierne fylder serierne, reality-programmerne, veninderne og kæresten min tid ud, før jeg går alt for sent i seng og igen står op kl. 7.00 og gentager dagen.

Fortæl om den af dine ejendele, som betyder allermost for dig.

Min telefon er mit dyrebareste eje. Den er min indgang til alt, der er vigtigt for mig. På én og samme tid holder den mig opdateret, giver mig viden og sørger for, at jeg kan holde kontakten til dem, der betyder mest for mig. Jeg værdsætter min telefon, fordi den på en måde er blevet til min forlængede arm, som får ting til at ske. Den daglige pendlertur til og fra skole gøres mindre kedelig og mere overskuelig. Telefonen er min faste ledsager, der altid underholder og holder mig med selskab.

Hvad brænder du for her i livet?

Jeg elsker at rejse, at se og opleve andet end det sædvanlige sammen med mennesker, jeg holder af. Jeg elsker friheden og roen, og det uforpligtende, jeg finder i rejsen. Jeg har endnu ikke fundet en passion i livet. Kloge mennesker siger, at det kan tage en livstid, så måske jeg har lidt tid endnu. Jeg tager én dag ad gangen, og lige nu nyder jeg blot glæden ved at være til. For tiden er jeg optaget af mine venner, min kæreste og teenagelivet, med alt hvad det nu indebærer.

Hvad er din største frygt?

Jeg er bange for at dø. Jeg tænker ofte på det. Jeg er bange for at få en frygtelig sygdom, at lide og dø. Jeg er bange for at miste alle dem, jeg holder af. Det er

Min kæreste Sebastian og jeg fejrer vores mærkedag

Hygger med lektier på gymnasiet

nok mest tanken om det ukendte, der skræmmer mig. Og tanken om, at ens bevidsthed lige pludselig er forsvundet. Det virker frygtindgydende. Da jeg var mindre, tænkte jeg aldrig over døden. Jeg følte mig faktisk udødelig, og det var slet ikke en mulighed, at jeg en dag ikke ville være her længere. Nu, hvor jeg er blevet ældre og konfronteret med tab, er det pludselig en virkelighed, som jeg skal forholde mig til.

Hvad er dine drømme for fremtiden?

I min ideelle fremtid kan jeg rejse rundt i verden og opleve masser af forskellige kulturer, før jeg lander mit endnu ukendte drømmejob, der giver mig lyst til at gå på arbejde hver dag med et smil. Jeg håber også, at jeg får en familie og en skøn lille hund, der alle vokser op i et samfund, hvor fokus er på velfærd frem for velstand. Når det så er sagt, så synes jeg, det er svært at sige, hvad jeg drømmer om. Det virker lidt klichéfylt at sige hund, børn og familie. Sandheden er bare, at jeg ikke er et sted, hvor jeg forholder mig til fremtiden. Jeg lever i nuet og har travlt med skolen og vennerne. Jeg drømmer da om at få en familie, men jeg ved også, at der skal ske en masse spændende ting inden, jeg når dertil.

Min dejlige cubaner Manfred Von Keyser

Grønland

IDA BRESSON

18 år - gymnasieelev. 3.g

Beskriv en helt almindelig dag i dit liv.

En typisk dag for mig er vel en ret almindelig hverdag for de fleste gymnasieestuderende i Grønland. Typiske skoledage starter kl. 8.00 og slutter 16.30. Efter tre år, kan man godt blive en smule træt af at gå i skole med så lange dage, men det er nok noget, jeg kommer til at savne rigtig meget. Jeg har nu altid godt kunne lide at gå i skole. Når jeg kommer hjem, laver jeg mine afleveringer og de lektier, jeg nu skal forberede. Jeg har et job som bartender på et hotel, hvor jeg arbejder fredag og lørdag. Det er ofte vagter fra 22 til 4. Jeg elsker det! Det er første gang, jeg har arbejdet på bar, så det med at lære nye cocktailopskrifter, møde nye mennesker fra hele verden og være i et festligt miljø er så dejligt. Der bliver dog også brugt en stor del energi, så jeg sover ofte dagen ud indtil jeg skal på vagt igen.

Fortæl om den af dine ejendele, som betyder allermost for dig.

Det er svært at udvælge lige præcis én genstand, der betyder mest for mig, men det vil nok være min iPhone. Jeg kan ikke rigtig få min hverdag til at fungere uden den. Jeg skal kunne komme i kontakt med familie og bekendte, være opdateret, kunne tage billeder, se klokken, kunne skrive ind på min kalender, sende mails, se på mit skema og mine vagtplaner, høre musik (meget vigtigt) og alle mulige andre ting – den kan bare alt.

Hvad brænder du for her i livet?

Ja, hvad brænder jeg egentlig for? Det er svært at sige, når man er så ung. Jeg brænder vel for at leve. Jeg brænder for kærlighed. Jeg brænder for venskab. Jeg brænder for humor. Jeg brænder for at gøre det godt. Jeg brænder for at lære. Jeg brænder for at have det sjovt. Jeg brænder for at forstå. Jeg brænder for musik. Jeg brænder for kunst. Jeg brænder for mening. Jeg tror ikke, der er en specifik ting, jeg brænder for. Jeg tror det kommer helt an på, hvordan man definerer det "at brænde for noget". Jeg er ung og tænker enormt meget over alle mulige slags ting mellem himmel og jord, og det er jeg sikker på, mange på min egen alder gør.

Spørgsmålet kan nok ikke svares entydigt – måske om et par år.

Hvad er din største frygt?

Jeg har nok fundet ud af, at jeg er en person med mange tanker og meninger. Igen er der en masse ting, som jeg frygter for. Min aller største frygt er nok, at det hele ramler sammen. Jeg er bange for, at verden falder fuldstændig fra hinanden, og man ikke har muligheden for at samle den igen. Det er svært altid at kigge idealistisk på tingene. Jeg er bange for, jeg på et tidspunkt mister alt og alle, at jeg aldrig får mine drømme opfyldt, at jeg en dag ikke kan se en mening med noget som helst.

Før vi startede i 3.G, mødtes mange af vores klassekammerater for at spille rundboldt. Dette er en af de flotte sommerdage vi har oppe i Nuuk. Dette område bliver normalt kaldt ghettoen, men der er mange børn, der løber rundt og leger om sommeren.

Jeg hygger med vennerne rundt om bålet.

Her danser jeg den obligatoriske far-datter dans til min konfirmation. Mange holder deres konfirmation i store festsale med venner og familie, men vi valgte at holde festen hjemme. En uforglemmelig dag! Man går fra barn til voksen i traditionens tro.

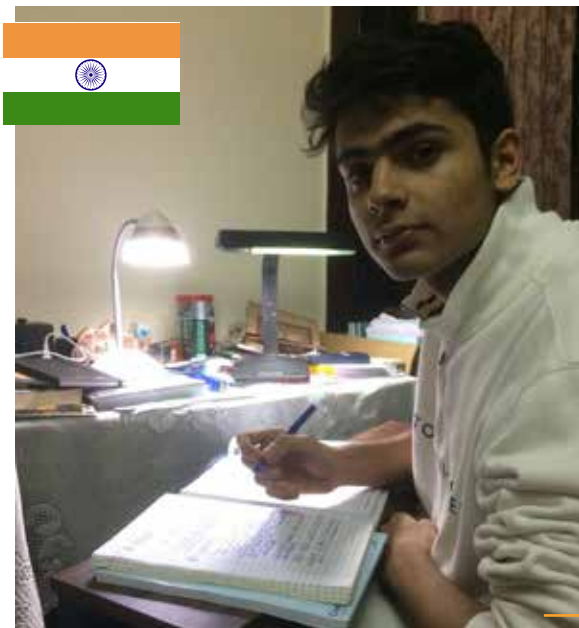

Hvad er dine drømme for fremtiden?

Jeg vil rigtig gerne ud og rejse, lære en masse nye kulturer at kende, spise noget forskelligt mad og udvide min horisont. Når man kommer fra et sted, der er så isoleret som Grønland, vil man rigtig gerne se andre dele af verden. Jeg vil gerne uddanne mig til jurist og måske engang åbne mit eget advokatfirma. Det åbner rigtig mange døre, og det giver mig en mulighed for at arbejde med enormt mange ting, som mange andre uddannelser ikke nødvendigvis gør. Jeg vil nok gerne have friheden til at kunne vælge, hvad jeg vil, og arbejde inden for mange forskellige områder, især i Grønland, hvor der er stor mangel på uddannede jurister.

For nyligt var vi på Island, Færøerne og Danmark i forbindelse med en studietur. Det er helt klart en af de bedste oplevelser i mit liv. Jeg vil så gerne tilbage, specielt til Færøerne, som er helt unikt. Dem har vi i Grønland meget tilfældes med.

Indien

DHRUV CHOPRA

17år - Studerende

Her er jeg i gang med at lave mine lektier ved mit skrivebord

Beskriv en helt almindelig dag i dit liv.

Min dag starter med at min far vækker mig kl. 7.00. Så tager jeg tøj på og spiser en stor morgenmad, inden jeg tager i skole, hvor jeg læser fysik, kemi og matematik. I øjeblikket er jeg ved at forberede mig på en svær eksamen, som jeg skal tage for at kunne blive optaget på den mest prestigefyldte ingeniørhøj-skole i Indien. Omkring frokosttid tager jeg enten en taxa hjem, eller min far henter mig på skolen. Når jeg kommer hjem, har min bedstemor forberedt frokost. Jeg plejer at sove efter frokost, inden jeg skal til fodboldtræning, som jeg går til tre gange om ugen. Efter fodboldtræning laver jeg mine lektier. Jeg har altid mange opgaver og hjemmearbejde, som skal laves, og jeg bruger ofte 3-4 timer om dagen på lektier. Når jeg har lavet lektier, spiser jeg aftensmad med min mor, far, bedstemor og bedstefar, inden jeg går i seng.

Fortæl om den af dine ejendele, som betyder allermost for dig.

Den ejendel, som betyder mest for mig, er min fodbold og mine fodboldsko. Andre ejendele, som betyder meget for mig er mine tegneserier og min iPhone. Min iPhone er vigtig, da jeg kan tale med mine venner, som i dag bor langt væk. Den gør også mange ting lettere, så som at booke en taxa eller hurtigt at søge information i skolen, og så lytter jeg til musik på den.

Selvom jeg mener, at materielle ting kun vil bringe smerte, så har jeg stadig et par ting, som betyder meget for mig. Eksempelvis, har jeg stadig en T-shirt fra min folkeskole, da den minder mig om alle de gode dage med mine venner, hvor vi havde det sjovt

og ikke bekymrede os om fremtiden. Mine forældre og venner betyder også meget for mig, da de bliver ved at motivere og hjælpe mig i svære situationer.

Hvad brænder du for her i livet?

Min helt store passion har altid været fodbold og astronomi. Det positive jeg tager med mig, når jeg spiller fodbold, er at jeg ikke bekymrer mig om lektier, fremtiden, venner eller noget andet. Jeg glemmer alting og bruger fodbold til at kanalisere min energi til noget positivt.

Hvad er din største frygt?

De sidste måneder har jeg overkommet frygten for at fejle til eksamen. På grund af den store befolkning i Indien er konkurrencen blandt de studerende meget høj, hvilket har skabt et meget stressfyldt og presset miljø. Jeg har også været et offer for stress og overlast, men jeg er stolt af at kunne sige, at jeg aldrig har brugt nogen former for snyd.

Hvad er dine drømme for fremtiden?

Siden første klasse har jeg drømt om enten at forfølge drømmen om at spille fodbold eller astronomi. Af mange årsager har det ikke været muligt for mig at forfølge drømmen om at spille fodbold. På den anden side er astronomi måske heller ikke den bedste vej, men det er et fag, jeg altid gerne har villet læse. For at forfølge drømmen om astronomi kræver det en enorm viden. Så hver morgen må jeg motivere mig selv.

Her er jeg sammen med min ven og min lillebror. Vi fejrer Diwali, som nok er Indiens største festival, hvor vi tænder en masse lys, giver hinanden gaver og spiser en masse lækker mad.

Min mor er ved at lave mad til mig som hun ofte gør

Jeg elsker at spille fodbold!

Sammen med mine venner i skolen til sportsdag

Peru

SARA MONICA LEON ULLOA

18 år – Sabbatår mellem
uddannelser

Beskriv en helt almindelig dag i dit liv.

Jeg står sjældent op på noget bestemt tidspunkt. Nogle dage er klokken 5, andre dage er den 10, men aldrig senere end det. Jeg bruger mindst én time hver morgen på at gøre mine pligter derhjemme, og så 30 minutter på at købe varer til familien på det lokale marked. Resten af morgenen er jeg på de sociale medier. Her læser jeg om forskning, skriver på udkast til, hvad der forhåbentlig en dag bliver til essays eller lytter til musik og digtoplæsninger på YouTube for ikke at kede mig. Så spiser jeg frokost. Hvis min mor har lavet noget, spiser jeg det, ellers laver jeg selv noget mad. Bagefter slapper jeg af, indtil min lillesøster kommer hjem fra skole, og når hun er hjemme, hjælper jeg hende med lektier. Når vi så er færdige, sætter jeg mig ved min egen computer, enten for at øve til den næste eksamen, for at færdiggøre mit kreative arbejde fra om morgenen eller for at studere. Bagefter hjælper jeg min mor indtil aftenstid, og hvis jeg stadig har energi tilbage, fortsætter jeg med at øve mig på at skrive, optager mig selv, mens jeg reciterer digte, og ellers går jeg bare i seng og slapper af.

Fortæl om den af dine ejendele, som betyder allermest for dig.

Min computer og min USB-harddisk er meget vigtige ting for mig. Der har jeg al mit arbejde. Computeren giver mig også adgang til vigtige og spændende ting

på internettet, for eksempel videnskabelig data eller underholdning. Kun fantasien sætter grænser for, hvad du kan bruge din computer og internettet til. For at nævne bare et par eksempler, så har jeg de sidste fem år fundet flere rigtig gode studiemuligheder igennem internettet. Blandt andet to lejrskoler for videnskab og adgang til forskellige forskningsinstitutioner.

Mine bøger. De fleste er gaver fra mennesker, som betyder rigtig meget for mig. Og dem, som jeg selv har købt, har en følelsesmæssig og betydningsmæssig værdi for mig. Mine favoritbøger er Gullivers Rejser af Jonathan Swift og Dobbeltgænger af Fjodor Dostoevskij.

Mine marsvin, som jeg har kaldt C og D, er bare rigtig nuttede. Og så er det at avle lokale dyr, og i det hele taget at have traditionelle ting i sit hjem, ret normalt i de fleste Peruvianske hjem.

Hvad brænder du for her i livet?

Det at kunne dele følelser og male billeder kun ved at bruge sprogets magt er virkelig spændende og begejstrer mig meget. Selv ord har dog svært ved at udtrykke ting, der går ud over vores forstand, og jeg synes denne rejse på kanten af, hvad der lader sig beskrive med ord, er smuk. Jeg skriver for fornøjelsens skyld.

Jeg brænder for søgningen efter hvorfor og hvordan i min træning til at blive forsker. Jeg mister tidsforømmelsen, når det handler om levende væsener

Jeg køber ofte frugt på det lokale marked i Lima

Jeg holder meget af mine marsvin

og psykologien bag deres adfærd, fysiske fænomener på jorden og i universet, og hvad der sker i kvantevirkeligheden. Videnskaben har lært mig at acceptere min uvidenhed og det at leve i beundring.

Hvad er din største frygt?

At miste min familie og skulle blive i Lima for evigt. Jeg ved godt, at mine forældre vil dø en dag, men jeg ville ønske, at de altid var hos mig. Nogle gange er Lima virkelig kaotisk, og så får jeg lyst til at være i junglen eller et hvilket som helst andet sted.

Hvad er dine drømme for fremtiden?

Jeg drømmer om at få en formel uddannelse. På universitetet vil jeg fokusere på at eksperimentere, på at forberede mig og få de nødvendige kompetencer til at blive forsker. Og så vil jeg gerne forstå klimaforandringerne og det globale klima.

Jeg kommer ofte og besøger min mor i hendes butik

Her er jeg ved at klare opvasken

Salomonøerne

NOLLAN PUIA

21 år – Sabbatår

Beskriv en helt almindelig dag i dit liv.

Min morgen starter med et måltid mad. Når jeg har spist, hjælper jeg min lillesøster med at blive klar til skole, og jeg hjælper mine forældre med det, de synes, der skal gøres, inden de tager på arbejde. Min mor er skolelærer, og min far arbejder med logistik på havnen i Honiara. Omkring kl. 8, er huset som regel tomt, og det er min opgave at tage opvasken og gøre rent i vores hus. Når det så er klaret, slapper jeg af og tjekker de sociale medier - mest for bare at slå tiden ihjel frem til frokost. Ved 12-tiden tager jeg som regel ud for at mødes med mine kusiner Eli og Agines. Vi spiser frokost, snakker og laver sjov - ofte så meget, at jeg helt glemmer tiden. Ud på eftermiddagen tager jeg hjem igen for at hjælpe med at gøre klar til aftensmaden. Enkelte gange tager jeg ind til byen for at se aftenens rugbykamp, men for det meste bliver jeg bare hjemme og synger mit hjerte ud, mens jeg lytter til musik. Efter aftensmaden tager jeg et bad og hopper så i seng. Jeg siger tak for i dag og beder min aftenbøn, og ellers ligger jeg bare i sengen og lytter til musik eller kigger på internettet på min telefon, indtil jeg falder i søvn.

Fortæl om den af dine ejendele, som betyder allermost for dig.

Den eneste af mine ejendele, som betyder noget for mig, er min telefon. Den er altid hos mig og en hjælp med mange ting. Telefonen er vigtig for min uddan-

nelse, den rummer al min musik og mine billeder, og den er min livsline til at holde kontakt med min familie og mine venner – også dem, der bor langt væk fra Honiara. Min telefon er også vigtig, fordi den giver mig mulighed for at følge med i verden uden for Salomonøerne, og ikke mindst møde nye, spændende og sjove mennesker.

Hvad brænder du for her i livet?

Min største passion her i livet er at synge. Hvorfor, tænker du måske? Ja altså, jeg har været igennem meget under min opvækst. Blandt andet er jeg blevet mobbet rigtig meget, og her har musik og sang været mit tilflugtssted. Musikken har hjulpet mig i gennem dagen, den har givet mig tryghed og en tro på mig selv. Når jeg synger med på mine favoritsange, hjælper det mig til at forstå sprog og følelser, at forstå livet bedre. Men jeg synger også, fordi folk siger, jeg har en fin stemme. For det meste synger jeg gospelsange. De bringer mig tættere på Gud. Så ja, at synge er noget, jeg lever og ånder for.

Hvad er din største frygt?

Ensomhed har altid været min største fjende. Den har fulgt mig og følger mig, hvor end jeg går. Derfor er min største frygt i livet nok at miste troen - troen på livet. Og for ikke at lade mig opsluge af dette indre mørke af ensomhed, har jeg brug for at drømme og for håb. Drømme hjælper mig til at søge efter at kom-

Her er jeg ved at lave mad sammen med min familie

Min kusine er ved at undervise mig i kagebagning

me lidt tættere på det smukke i livet. Og de minder mig om, at livet er værd at kæmpe for, trods modgang og trods verdens ondskab. Drømmene får mig til at længes efter, at mine fantasier en dag bliver til virkelighed. Altså, at der er håb forude. Det er fantastisk, hvilken kraft og indflydelse disse tre bogstaver kan have på ens liv. Håbet kan forvandle mine drømme til mål og skaber et rum befriet fra ensomhed. Håbet minder mig om, at jeg ikke er alene i kampen mod mørket. Og at jeg fortjener al den glæde, som livet heldigvis trods alt også bringer. Jeg må ikke miste denne glæde, men det er jeg bange for at gøre.

Hvad er dine drømme for fremtiden?

Jeg holder meget af at drømme. Og jeg har mange drømme. Nogle gode og andre måske knap så gode, men her vil jeg holde mig til de gode. Først og fremmest drømmer jeg om at få en god uddannelse og blive en succesfuld mand. Jeg vil gerne kunne hjælpe folk; mit folk, Belloneserne. Egentlig er jeg ikke særlig glad for Salomonøerne, så jeg har også en drøm om at rejse væk herfra, at komme ud og se og bo et andet sted i verden. Jeg har altid drømt om at blive sanger eller skuespiller. Jeg elsker at synge og optræde. Det betyder alting for mig, og jeg er faktisk ret god til det. Jeg vil også gerne være forfatter. Jeg har altid været fascineret af at skrive historier, og måske særligt min egen historie.

Her står jeg på Avaikemaine; skibet som sejler én gang om måneden mellem hovedstaden Honiara og den lille ø Bellona, hvor jeg kommer fra.

Tanzania

IBRAHIM

17 år – Opvasker på Jambo Bar

Sidder i én af de mange loungesofaer på 'Jambobar', hvor jeg arbejder som opvasker.

Beskriv en helt almindelig dag i dit liv

Jeg står op klokken 07:30 og tager et bad. Som regel spiser jeg chapati, som er en lokal ret, til morgenmad, inden jeg møder ind på job klokken 08:00. Jeg arbejder ca. 7 timer om dagen som opvasker på en lokal bar, der ligger på stranden i Paje på Zanzibar. Jeg har omkring én fridag om ugen. Jeg er meget glad for mit arbejde og særligt mine kolleger Noora og Devis. Jeg fik jobbet, fordi jeg kender Muzo, som er ejeren. Når jeg får fri ved 15-tiden, har jeg brug for at slappe af, inden jeg skal ud og hygge med mine venner. Vi spiller fodbold næsten hver dag – ca. 2 timer om dagen. Af og til spiller jeg også volleyball. Efter fodboldtræningen tager jeg hjem, hvor jeg bor sammen med min storebror på 27 år og hans forlovede. Hun har altid maden klar omkring klokken 20:30. Min livret er blæksprutte med grøntsager og ris. Et par timer efter er jeg klar til at gå i seng.

Fortæl om den af dine ejendele, som betyder allermost for dig.

Jeg har ikke én ting, som jeg holder mest af, men min

nye telefon har en stor betydning for mig. Den har jeg købt for to uger siden. Jeg bruger den til at ringe til min mor Amina, som bor i Stone Town, der ligger på den modsatte kyst, med min far. Vi har et rigtig godt forhold, og jeg ringer til hende næsten hver dag.

Hvad brænder du for her i livet?

Jeg har planer om at arbejde som opvasker et års tid endnu, hvorefter jeg vil uddanne mig til 'madrassa', som er en religiøs underviser i islam på koranskolen. Jeg går meget op i min tro, men på nuværende tidspunkt beder jeg kun tre gange om dagen. Det er lidt svært at få de fem daglige bønner til at passe sammen med min hverdag. I min familie er vi muslimer, men jeg har også kristne venner.

Hvad er din største frygt?

Faktisk er min største frygt at miste min mor. Jeg flyttede til Paje for at gå i skole, hvilket betød, at jeg måtte flytte fra mine forældre. Heldigvis ses vi minimum én gang om ugen. Min mor passer på hjemmet og står for de huslige pligter, mens min far er landmand.

Jeg elsker at spille fodbold med alle mine venner, og vi gør det næsten hver dag.

Jeg har også en anden bekymring. Regeringerne i de afrikanske lande er ofte korrupte og fungerer ikke optimalt. Jeg frygter, at denne situation ikke ændrer sig. Jeg interesserer mig meget for samfundet.

Hvad er dine drømme for fremtiden?

Min største drøm er at blive professionel fodboldspiller i Spanien, selvom jeg ikke tror, at livet nødvendigvis er bedre i Europa. Jeg har altid elsket at spille fodbold, og jeg har gjort det hele mit liv. Mit yndlingshold er Liverpool. Jeg nyder de timer, jeg har med mine venner om eftermiddagen. Det sociale sammenhold er altafgørende. Jeg ønsker også at stifte familie. Den perfekte familie for mig er tre børn og en eller to muslimske koner. Måske er 2020 året, hvor jeg møder hende – hvem ved.

Mig i mit fodboldtøj.

USA

MAYA JOHNSON

16 år – Gymnasieelev

Beskriv en almindelig dag i dit liv.

I en skoleuge er mit skema nogenlunde det samme hver dag. Jeg står op omkring kl. 6. Jeg klarer, hvad jeg skal, for at blive klar til dagen og går nedeunder for at lave morgenmad ca. kl. 6.45. Min mor er engelsklærer på min skole, så vi kører afsted i bil sammen omkring kl. 7.

Min skole følger en struktur, hvor vi hver dag har fire moduler på hver 90 minutter, og der undervises i hvert fag hver anden dag, så vi kan følge otte fag af gangen. Skoledagen slutter kl. 14.40.

Efter skole plejede jeg at gå til svømning fra kl. 15-17, men nu tager jeg enten hjem eller bliver lidt på skolen sammen med min mor. Vores skole har en avis, og i denne uge blev jeg og arbejdede på skoleavisens historier.

Jeg er hjemme omkring kl. 17 og laver lektier, indtil jeg spiser aftensmad, som en af mine forældre har lavet. Derefter færdiggør jeg lektierne og går ovenpå. Jeg vil helst være færdig med mine lektier omkring kl. 20.30, så jeg har tid til at gå i bad og nå i seng kl. 21.30.

Fortæl om den af dine ejendele, som betyder allermest for dig.

En vigtig del af mit liv er min hund, Finn. Han er et mix af en bichon frise og en shih tzu. Vi har haft ham i otte år, og han har bragt meget glæde og sjov til vores hjem. En anden vigtig ejendel for mig er min telefon. Jeg ved, det er stereotypisk for teenagere at elske deres telefoner, men det er i hvert fald sandt for mig. Telefoner og teknologi gør det muligt for mig at

være i forbindelse med venner og med min familie, især min søster, som læser på universitetet i en anden stat. En tredje ejendel er min dagbog. I to år har jeg skrevet dagbog og noteret én ting, jeg er glad for, hver dag. At skrive dagbog har fået mig til at værdsætte de små ting mere, end jeg gjorde førhen.

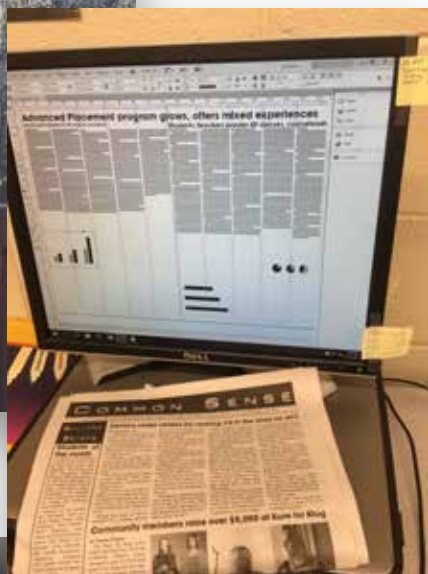
Hvad brænder du for i livet?

I gennem mit liv har jeg altid elsket at hjælpe folk. At hjælpe folk på en eller anden måde, selv den mindste ting, giver mig en fornemmelse af at være hel. Jeg er glad for, at jeg er i stand til at hjælpe folk, og det motiverer mig til at hjælpe oftere. I gennem min kirke har jeg og min familie hjulpet med at rengøre et klasseværelse på en skole i indre Milwaukee, vi har delt mad ud på et herberg for de, der ikke har råd til mad, og jeg har bidraget til at arrangere min kirkes Vacation Bible School (Sommerundervisningsforløb med kirken) de seneste tre år.

Gennem min skole og organisationen Southeast Asia Literacy, har jeg undervist i engelsk til børn, der har det som andetsprog. De fleste af børnene er flygtninge fra Myanmar. På busturen hjem derfra elsker jeg at snakke med mine klassekammerater om, hvordan vi hjalp eleverne; hvad enten vi hjalp dem med at færdiggøre et projekt eller spillede spil, som hjalp til at forbedre deres engelsk.

Hvad er din største frygt?

Min største frygt er ikke at være i stand til at gøre alt det, jeg gerne vil i livet. Jeg vil rigtig gerne være læge

af en slags, men jeg frygter, at jeg ikke vil være i stand til at følge niveauet i undervisningen på universitetet. Jeg er fokuseret og produktiv som studerende, men det er mange andre også, så jeg frygter ikke at være klog nok til at kunne følge med. Derudover er universiteter blevet så konkurrenceprægede og svære at komme ind på, så jeg er bange for, at jeg ikke kan komme ind på den skole, jeg helst vil.

Hvad er dine drømme for fremtiden?

Jeg vil meget gerne være læge af en slags, for som tidligere nævnt, føler jeg glæde ved at hjælpe andre. Jeg ved ikke, hvilken slags læge jeg vil være, for der er mange slags, men jeg kan virkelig godt lide knogler og muskler, så måske en slags ortopædlæge. Jeg vil også gerne have mulighed for at blive gift og få børn på et tidspunkt.

A photograph of a refugee camp. In the background, there are several makeshift tents made of dark, heavy-duty plastic or tarpaulin, some with corrugated metal roofs. The ground is dry and dusty. In the foreground, two young children are visible. One child, a girl with dark hair, is standing and looking down at something in her hands. She is wearing a light-colored, patterned skirt. The other child, a boy, is crouching on the ground, focused on filling a large, silver, rounded metal water pot. He is wearing a red and white patterned shirt. The overall scene depicts a challenging living environment for refugees.

Af: Ungdommens Røde Kors

UNGE FLYGTNINGE VIL GERNE ARBEJDE OG UDDANNE SIG

Over halvdelen af verdens flygtninge er børn under 18 år. For unge flygtninge er det nogle helt særlige udfordringer, der gælder.

Hvert tredje sekund er der ét menneske, der er tvunget til at forlade sit hjem på grund af konflikt et eller andet sted i verden.

Ét menneske hvert tredje sekund – det svarer til 10,3 millioner mennesker, der blev fordrevet i løbet af hele år 2016. Dermed kom det samlede antal flygtninge på verdensplan op på 65,6 millioner individer. Det viser tal fra FN's flygtningehøjkommissariats (UNHCR) årlige rapport om globale trends, der blev udgivet i sommeren 2017.

Fotograf: Michael Drost-Hansen, 2017
Taget i Cox' Bazar i en flygtningelejr for Rohingya.

Du møder dem ikke

Vi møder sjældent disse fordrevne i vores del af verden. Langt de fleste har ikke krydset en landegrænse på deres flugt. De er internt fordrevne i deres eget land og bor klos op af den krig eller konflikt, de er flygtet fra. Man har ikke ret meget viden om denne gruppe af mennesker.

Omkring en tredjedel af de 65,6 millioner er derimod officielt flygtninge. Denne tredjedel har krydset en landegrænse, siden de måtte flygte, og dem ved man en del mere om. For eksempel ved man, at langt de fleste befinder sig i nabolande eller andre nærområder til den konflikt, de er flygtet fra. Oftest i den fattigste del af verden.

Det er de mennesker, som har vandret og svømmet over grænsen fra Myanmar til Bangladesh. Det er dem, som har forladt Sydsudan for at begynde et nyt liv i Uganda. Dem, som er flygtet fra borgerkrigen i Syrien til lejre i Jordan og Libanon. Og en del er dem, som er strandet i Libyen på vej til Europa. 84 procent af de flygtninge, der er under FN's mandat, bor i såkaldte udviklingsregioner. De allermindst udviklede lande gav i 2016 asyl til 28 procent af verdens flygtninge.

Det er børn

En anden ting, man ved om verdens flygtninge, er, at over halvdelen af dem var under 18 år i 2016.

"Særligt hjerteskræende er børnenes skæbne, som udgør halvdelen af verdens flygtninge og fortsætter med at bære en uforholdsmæssig byrde af lidelsen, hovedsageligt på grund af deres højere sårbarhed," skrev UNHCR, da de udgav rapporten om globale trends.

Typiske ungdomsproblemer i stor skala

Selvom konteksten i hvert land er specifik, og selvom dynamikkerne i hver region er forskellige, så er der alligevel klare ligheder mellem de udfordringer, som unge flygtninge møder rundt om i verden. Det gælder både dem, som lever i flygtningelejre, og dem som bor i byerne i nærområderne.

Det er særligt tydeligt, når man spørger dem selv. Det gjorde UNHCR i efteråret 2016 i forbindelse med en rapport om forholdene for verdens unge flygtninge. De udfordringer, som UNHCR har identificeret, kan virke meget selvfølgelig – også hvis man tænker på et typisk ungdomsliv i Danmark.

De unge flygtninge peger især på to udfordringer: Den ene er, at de har dårlig adgang til uddannelse og skolegang og dårlig adgang til at tilegne sig nye kompetencer. Den anden er en meget begrænset mulighed for at arbejde og blive selvforsørgende. Unge flygtninge

understreger, at de i langt højere grad vil arbejde frem for at være afhængige af humanitær bistand.

Begge disse problemer hænger sammen med, hvor svært det er for mange flygtninge at tilegne sig identitetspapirer og dokumenter i forhold til opholdstilladelser og asylprocesser. Netop papirproblemer er en tredje udfordring, de unge flygtninge nævner, når UNHCR spørger dem.

Inden for andre felter er de største udfordringer manglende sikkerhed og tryghed, begrænset bevægelsesfrihed samt begrænset mulighed for lægehjælp og særlig sundhedsvejledning for unge mennesker. Også for at forhindre tidlige graviditeter og kønssygdomme.

"De er i et limbo"

Hans Storgaard kan genkende disse frustrationer og udfordringer blandt de unge flygtninge, der bor på Lesbos. Han er netop aftrådt som projektkoordinator for Dansk Røde Kors, hvor han arbejdede med flygtninge i flygtningelejren Moria på den græske ø.

"De er ikke en del af et samfund, og de er ikke med i et skolesystem. I stedet befinder de sig i et limbo, mens de er i lejren, og det er en kæmpe stressfaktor, når man er ung og gerne vil lære og forbedre sig," siger Hans Storgaard.

Hans Storgaard fortæller, hvordan især de unge, mandlige flygtninge oplever at blive frataget alt ansvar og dermed deres tidligere sociale identitet, og det kan føre til negative reaktioner, når de skal leve og bo i sådan en flygtningelejr i omkring et år.

"De har ingen afklaring for fremtiden og intet håb. Der er en stor usikkerhed omkring, hvad der skal ske med dem," siger Hans Storgaard.

Særlige ting stresser de unge

Også Tina Agerbak, som er landekoordinator for Dansk Røde Kors' aktiviteter i Grækenland, kender til de særlige udfordringer for de unge flygtninge.

"Det er nogle andre ting, der stresser de unge, end man ser hos de ældre flygtninge. De unge har i højere grad følelsen af, at deres liv farer forbi dem, mens de blot spilder deres tid i lejren – så de unge er klart frustrerede," siger Tina Agerbak.

Røde Kors laver aktiviteter

En del af Røde Kors' indsatser i Moria er at lave aktiviteter for de unge flygtninge, der i så vidt muligt omfang kan være med til at udfylde det tomrum, som den manglende skolegang og manglen på arbejde efterlader. Og hvis aktiviteterne kan bidrage til en højere sikkerhed i lejren samtidig, så er det kun godt.

"I vores aktiviteter er de deltagere, men skal også trænes i selv at blive frivillige, der kan stå for flere

En syrisk pige går imellem teltene i flygtningelejren Camp of Domiz i det sydvestlige del af Dohuk provinsen, Kurdistan, nordlige Irak. Foto: Ibrahim Malla/IFRC, 2015.

aktiviteter. Det giver dem mulighed for at få nogle kompetencer, som de også kan bruge, mens de er i lejren,” fortæller Hans Storgaard.

Han har blandt andet været fodboldtræner for et hold bestående af flygtninge. Nu er det flygtningene selv, der står for at arrangere træningen.

Film for alle

Andre aktiviteter kan være træning i psykosocial support, så flygtningene selv kan støtte og trøste deres venner på bedst mulig vis i de situationer, hvor det kan være nødvendigt i en stor, kaotisk og til tider farlig flygtningelejr. Der har også været lignende træning i førstehjælp blandt flygtningene.

”Det handler om at genskabe en form for normalitet i en unormal situation. Løsningen er at skabe forudsætninger for, at de kan aflede deres stress, og så give dem mulighed for selv at kunne bidrage til at forbedre forholdene i lejren,” siger Hans Storgaard.

For eksempel er der nogle flygtninge, der har fået

stabet en biograf på benene, og det har været vigtigt for dem, at den skal vise film, som tiltaler alle grupper af flygtninge i lejren. Film både til mænd, kvinder, unge, ældre og børn.

”Forskellige grupper påvirkes forskelligt. Det er vigtigt at tænke ind i arbejdet,” siger Tina Agerbak.

Forskel på mænd og kvinder

Både hun og Hans Storgaard oplever, at unge mænd og unge kvinder møder forskellige typer af udfordringer i livet som flygtning. For de unge kvinder er sikkerheden et stort spørgsmål. Der opstår slagsmål af og til, tyverier forekommer, og man kan blive overfaldet på vej til toilettet i natten. Og så er der seksuelle overgreb, som oftest går ud over kvinderne.

Derfor er der krisecentre, der har fokus på at støtte de kvindelige flygtninge. Til gengæld kan kvinderne i højere grad fastholde deres sociale identitet og familiære rolle, selvom de ender i en flygtningelejr, fortæller de to Røde Kors-delegater. Det kan være som

Over 10.000 mennesker har i mere end 2 måneder været strandet nær grænsen ved Idomeni. De 3 syriske venner Rashad (24), Abullahmer (19) og Ali (20) har udholdt ventetiden på trods den svære situation. "Situationen her er svær, det er næsten umuligt at forklare. Vi har kø til alting, mad, brusebad, toiletter." De 3 venner håber på at blive genforenet med deres brødre i Tyskland. Foto: Caroline Haga/IFRC, 2016. Idomeni, Greece.

mor eller som hjemmegående, der passer hus og laver mad.

"De unge mænd er sårbare på en anden måde, men det bliver ofte overset," siger Tina Agerbak.

Oftentimes er det mændene, som har været vant til at skulle sørge for en indtægt, at have ansvar og har skullet bidrage til familien. Den mulighed er ikke på samme måde til stede i en flygtningelejr.

"De unge mænd har meget energi, som de ikke kan få afløb for, og det giver stress. De fratages deres ansvar og mister deres identitet, og det kan resultere i alkohol- eller stofmisbrug," siger Hans Storgaard.

Fra selvmordstruet til fodboldtræner

Derfor er det vigtigt at give de unge mænd muligheden for at kunne bidrage. Det forsøger Røde Kors at understøtte med forskellige typer af aktiviteter, og Hans Storgaard er glad for at se, hvordan nogle grupper er begyndt at arbejde som skraldemænd i lejren,

mens andre har startet en byggegruppe, der hjælper med at vedligeholde lejrens materiel.

Særligt én ung mand husker Hans Storgaard tydeligt:

"Der var en ung gut, der gik med selvmordstanker. Han isolerede sig selv. På fodboldbanen forsøgte jeg at give ham nogle kompetencer, og efterhånden overtog han trænerposten i stedet for mig. Han følte, at han kunne bidrage. Kronen på værket var, at han faktisk blev tilbudt en kontrakt hos en græsk fodboldklub."

Samme udfordringer i by og lejr

Også de flygtninge, som ikke bor i en flygtningelejr, kan have samme type udfordringer, som de unge oplever i for eksempel Moria-lejren. Det fortæller Birgitte Stampe Holst, som er antropolog og Ph.d.-studerende ved Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier på Københavns Universitet.

Gennem sit feltarbejde blandt syriske flygtninge

i nærområderne, har hun interviewet mange unge flygtninge, som bor i større byer i Tyrkiet og Libanon.

"En af de største udfordringer for de unge flygtninge, som jeg har arbejdet med, er, at de har begrænset adgang til uddannelse," siger Birgitte Stampe Holst.

"Det skyldes enten, at de ikke kan komme ind på uddannelsen, at de ikke har råd, eller at de ikke kan undværes hjemme i familien. Når de ikke har rettigheder til en uddannelse, så har de også svært ved at se en fremtid for sig selv."

De flygtninge, som Birgitte Stampe Holst har snakket med, har alle haft en eller anden form for arbejde. Men da de oftest ikke har en arbejdstilladelse, findes disse jobs i den uformelle sektor, hvor lønnen er dårligere og arbejdssikkerheden lavere.

Ungdommen forsvinder

Syriens nabolande har taget imod millioner af flygtninge, og de skaber et tryk på adgangen til boliger og jobs, de trykker lønnen og presser infrastrukturen. Det gør dele af lokalbefolkningen frustrerede, og det kan være med til at isolere de syriske flygtninge.

Birgitte Stampe Holst peger på, at de unge syrere i Tyrkiet og Libanon har meget dårlige muligheder for at gå til fritidsaktiviteter og have et socialt ungdomsliv.

"Mange unge, jeg har talt med, synes det er ærgerligt ikke at kunne være unge. De får meget hurtigt et voksenansvar, for de kan ikke være en byrde for familien. De føler, at deres ungdom er forsvundet."

Rettigheder vil hjælpe

Måden at give de unge flygtninge bedre muligheder på er ifølge Birgitte Stampe Holst at sikre de syriske flygtninge samme rettigheder som lokalbefolkningen. Ret til at arbejde og uddanne sig.

"Sådanne rettigheder vil afhjælpe mange ting. Og så skal de have ret til at blive i værtslandet, indtil de kan vende tilbage. Der må ikke være usikkerhed om, at loven ændres, så de pludselig ikke må være der længere," siger Birgitte Stampe Holst.

NATURFAG 7.-9. KLASSE

Slå tre fluer med ét smæk!

Arbejd fællesfagligt i biologi, geografi og fysik/kemi med ét system.

**KØB 3
BETAL FOR 2**

Tilbuddet gælder fra
12. februar - 31. august

Se mere på
verdensenaturfag.gyldendal.dk

GYLDENDAL

gyldendal-uddannelse.dk
tlf. 33 75 55 60
information@gyldendal.dk

REKONSTRUKTIONEN AF EN HOVEDSTAD

Af: Lasse Sehested Skaftø

Rigsdagsbygningen og Regeringskvarteret set fra luften. Til venstre hovedbanegården og opførelsen af EuropaCity.
Foto: Avda/avda-foto.de, (CC), via Wikimedia Commons

"Nu vokser dét sammen, som hører sammen"

- Willy Brandt, dagen efter murens fald d. 9. november 1989.

Med disse berømte ord blev der set frem til genforeningen af Øst- og Vesttyskland, der i over 40 år lå på hver sin side af det Jerntæppe, der havde delt Europa i de vestligtsindede NATO-lande og landene i den sovjetsindede Warszawapagt.

Intet sted havde denne adskillelse været så tydelig, såvel symbolsk som fysisk, som i den gamle tyske hovedstad Berlin. Efter 2. Verdenskrigs afslutning blev byen inddelt i de tre sektorer under fransk, engelsk og amerikansk styre på den vestlige side, og den russiske sektor på den østlige, og i 1961 blev delingen stadfæstet med opførelsen af det vi i dag kender som Berlinmuren. Muren omsluttede hele Vestberlin, der lå som en enklave omsluttet af den Tyske Demokratiske Republik (DDR).

Muren blev opført på foranledning af styret i DDR,

officielt som en 'antifascistisk beskyttelsesmur' for DDR-borgerne mod vestlig indflydelse, men reelt for at bremse den massive flugt fra Øst- til Vestberlin af især veluddannede unge, der i tiden op til murens opførelse udgjorde op mod 30.000 flygtninge om måneden, og anslået næsten 2,7 mio. siden oprettelsen af DDR i 1949.

Muren faldt ved indgangen til det 20. århundredes sidste årti, og selvom det førte til genforeningen af Tyskland, dets folk og dets republik, havde den lange adskillelse sat sine tydelige spor i folkesindet, samt i Berlins bystruktur. Opførelsen af muren og de bagvedliggende grænseanlæg havde indført en bræmme på mellem 5 og 500 meter, der lå som et ingenmandsland imellem de to bydele, dog under skarp østtysk bevogtning. Med beslutningen i 1991 om at gøre Berlin til regeringssædet for det genforenede Tyskland, var det klart at de åbne sår i byen måtte lukkes og at byen igen skulle fremstå som samlingspunkt, regeringsby og altså hovedstad for ét samlet Tyskland.

En ny begyndelse

Genforeningen af øst og vest og den genvundne rolle som hovedstad stillede politikerne og byplanlæggerne i en kompleks situation. På den ene side stod man med en fysisk splittet by, præget af to vidt forskellige ideologier og med enorme mængder dårligt vedligeholdt byggeri, især i det historiske centrum og andre bydele der havde været under Østtysk kontrol. På den anden side havde man brug for at signalere opbrud og en ny begyndelse over for omverdenen og det tyske folk, hvilket betød et brud med meget af den historiske repræsentative arkitektur og dens konnotationer med henholdsvis nazismen og DDR.

I forbindelse med overflytningen af regeringssædet og Bundesdagen fra Bonn, blev det klart at man stod over for en enorm opgave med at genhuse regeringen, ministerierne og de tilhørende offentlige forvaltninger. Præget af en vis pragmatisme og økonomiske hensyn blev det besluttet at renovere og benytte en del af de tidligere repræsentative byggerier, samtidig med at man nyopførte regeringskvarteret omkring den oprindelige Rigsdagsbygning. Rigsdagsbygningen selv blev gennemmoderniseret og blev igen sæde for Bundesdagen fra 1999. Med tilføjelsen af Norman Fosters berømte glaskuppel over parlamentet, står den i dag som et åbenhedens symbol i kontrast til fortidens totalitære styrer.

Markering af murens forløb i gadebelægningen.
Foto: DeeMusil, (CC), via Wikimedia Commons.

En metropol i forvandling

Ikonisk for byplanlægningen i Berlin efter murens fald er især opførelsen af Potsdamer Platz, symbolet på Berlins selvforståelse som moderne Metropol. Området ved Potsdamer Platz var under delingen blevet til et øde grænseområde som muren løb direkte igennem. Med genopførelsen af Potsdamer Platz ønskede man derfor at skabe et bindeled mellem centrummet i det tidligere Vestberlin, kaldet City West, der omfatter området omkring den berømte Kurfürstendamm og stormagasinet KaDeWe, og det historiske centrum af Berlin i det tidligere DDR. Der blev udskrevet en arkitektkonkurrence og de indkomne forslag spændte vidt fra genopførelsen af klassiske berlinske karréstrukturer til flere hundrede meter høje skyskrabere. Vinderforslaget forsøgte at tilpasse bebyggelsen i højde og tæthed til de omkringliggende bydele, men med en midte af højhuse og hypermoderne arkitektur. Byggearbejdet gjorde faktisk pladsen til Europas største byggeplads i 90'erne, og foregik ikke uden diskussion. Stemmer i Senatet talte for den 'Kritiske Rekonstruktion', et ideal der ønskede en nutidig byudvikling med forbillede i den historiske europæiske bystruktur og respekt for den lokale bygningskontekst. De stillede sig kritiske over for hastigheden hvormed grundene var blevet solgt og byggeriet igangsat, og mente at det var vigtigt at

FAKTABOKS 1

Hvor forløb muren egentlig?

Hvis man besøger Berlin kan det anbefales at hente den gratis app The Berlin Wall, der viser murens nøjagtige forløb på et kort, så man kan følge med i om man befinder sig i det tidligere Øst-, eller Vestberlin. Eller sågar er fanget i Dødsstriben. Appen indeholder også information om mindesmærker, en oversigt over historiske begivenheder og forslag til gåture langs muren.

Den såkaldte Mauerweg stod færdig i 2006 og følger murens tidligere forløb og byder på murrester, vagttårne, mindesmærker og informationstavler undervejs. Mauerweg fører 50 km igennem og 110 km omkring byen langs den tidligere grænse. Har man ikke tid til selv at tage hele turen, kan man nyde Tilda Swinton gøre det på cykel, både før og efter murens fald, i Cynthia Beatts film *Cycling the Frame* (1988) og *The Invisible Frame* (2009).

læs mere:

chronik-der-mauer.de
invisible-frame.com

byens knudepunkter ikke blev overladt til kommercielle interesser, men blev styret med hensyn til den særlige byplanlægningssituation som Berlin befandt sig i. Det er en diskussion der stadig i høj grad præger byplanlægningen.

Fra Potsdamer Platz løb muren og den bagvedliggende indre grænse videre mod nord som en 200m bred bræmme til et andet af Berlins vartegn, den gamle byport Brandenburger Tor. Ved Brandenburger Tor, der blev opført i 1793 på foranledning af den preussiske Kong Friedrich Wilhelm II som en sejrportal til at afslutte pragtgaden Unter den Linden, omfattede muren og ingenmandslandet den vestlige plads foran porten, samt hele Pariser Platz. Det var foran netop Brandenburger Tor at Reagan holdt sin berømte tale med ordene "Mr. Gorbatsjov, tear down this wall!", hvor Pink Floyd og senere Roger Waters spillede deres berømte The Wall-koncerter, og hvor Holocaust-minde-mærket af arkitekten Peter Eisenman i dag er at finde. Denne nødvendige dynamik i omskrivningen af byrummet til at følge historiske, politiske og kulturelle strømninger er prægende for Berlins udvikling.

Leipziger- og Potsdamer Platz i stadsmodellen af Berlin (2014). Bygningerne i træ er planlagte eller realiserede efter 1990, i hvid er bestandsbyggeriet før 1990. Foto: Philipp Eder, © Senatsverwaltung für Stadtentwicklung, Berlin.

FAKTABOKS 2

Planwerk innenstadt

Byplanlægningen blev fra 2001 styret af den såkaldte Planwerk Innenstadt, hvor målsætninger og udviklingsstrategier for sammensmeltningen af de to bydele er beskrevet. Planen blev udarbejdet under forhenværende Stadsarkitekt Hans Stimmann med forbillede i den 'Kritiske Rekonstruktion' og havde fokus på Berlins centrum. Den blev i 2010 afløst af Planwerk Innere Stadt der også har fokus på de omkringliggende kvarterer og deres lokale kvaliteter. Den nye plan har et større fokus på dynamikken og diversiteten i byen, og er præget af en accept af de forskellige historiske perioder og brud der har formet byen.

læs mere:
stadtentwicklung.berlin.de

Planwerk Innenstadt (1999) og Planwerk Innere Stadt (2010). Kortene viser fokusområderne for planerne. © Senatsverwaltung für Stadtentwicklung, Berlin.

Muren foran Brandenburger Tor (1985). Foto: Joergsam, (CC), via Wikimedia Commons

Tomrum bliver til byrum

Selvom det i dag er over 25 år siden at den delte by blev genforenet, er sporene efter delingen stadig tydeligt aflæselige i Berlins bystruktur. Fragmenter af den engang så uigennemtrængelige mur er at finde flere steder i byen, ligesom utallige mindesmærker og markeringer gør den tydeligt aflæselig og betydningsfuld i bybilledet. Flere steder er murens forløb således markeret med en dobbelt række af brosten i gadebelægningen og ved East Side Gallery er over 1300m af muren blevet til et galleri for gadekunst, der kommenterer på netop de politiske forandringer der fandt sted i årene omkring murens fald.

Særligt interessante er dog de tomrum som muren efterlod og som i dag bliver omdannet til levende byrum. Ved mindesmærket i Bernauer Straße kan man se en hel sektion af murens opbygning med indre grænseanlæg og vagttårn, og længere nede ad gaden i den nærliggende Mauerpark iagttage hvorledes den tidligere dødsstribе er blevet forvandlet til et urbant parkanlæg, hvor bylivet udfolder sig i bedste velgående.

I denne sammenhæng skal også nævnes den tidligere lufthavn Berlin Tempelhof, der i dag er en livlig park for byens beboere. Lufthavnen åbnede i 1923 og spillede en stor rolle som endestation for luftbroen under blokaden af Vestberlin i 1948-49. Efter beslutningen om at sammenlægge Berlins lufthavne blev Tempelhof lukket i 2008, og siden 2010 er de tidligere landingsbaner åbne for besøgende under navnet Tempelhofer Feld. Berlins senat fremlagde planer om en randbebyggelse af lufthavnsarealet med boliger og et nyt centralbibliotek, men da en borgerinitieret folkeafstemning i 2014 afgjorde at Tempelhofer Feld skulle bevares ubebygget, måtte disse planer opgives. Folkeafstemningen var en manifestation af Berlinerernes engagement i en til tider ophedet debat om byens fremtid og hensynet til beboerne over private investorer. En debat der i Berlin uundgåeligt er knyttet til fortiden og hensynet til den markante historie, der er så uløseligt forbundet med og indskrevet i byen.

Tempelhofer Feld (2016). Foto: Avda/
avda-foto.de, (CC), via Wikimedia
Commons

Tempelhofer Feld.
Foto: James Dennes, (CC), Redigering:
Lasse Skaftø

Kilder:

Berlins Stadsmodel: Oversigtsmodeller af Berlins nuværende samt historiske udvikling kan ses ved besøg hos Senatsverwaltung für Stadtentwicklung und Wohnen, Am Köllnischen Park 3, 10179 Berlin.

www.stadtentwicklung.berlin.de/planen/stadtmodelle
På hjemmesiden kan man tage en virtuel rundtur gennem modellerne, ligesom kort og digitale 3D-modeller kan hentes gratis.

www.stadtentwicklung.berlin.de/geoinformation/
På hjemmesiden findes en geoportal der indeholder oplysninger om geodata, landopmåling, miljøatlas og meget mere.

Artiklen er skrevet af:

Lasse Sehested Skaftø
Arkitekt MAA, M.Arch,
Berlin og Los Angeles.

Navn: Birger Wedendahl

Alder: 64 år

Uddannelse: Hovedfag kulturgeografi KU, Bifag i idræt

Stilling: Gået på efterløn pr 1. december, 2017

Hobby m.m.: Passioneret windsurfer gennem 40 år. Bor i Nationalpark Mols Bjerger.

[1. Hvorfor begyndte du at læse geografi?]

Min far og begge mine brødre er ingeniører, og som dreng var jeg flere gange med min far ude at kigge på havnebyggeri på Vestkysten. Det forekom mig skræmmende og komplet uoverskueligt at se mig selv som ansvarlig for den kamp mod naturkræfterne, som havnebyggeri er et godt eksempel på.

Mine forældre var medlem af Naturhistorisk Forening i Esbjerg og tog os med på ture fra vi var helt små. Det siges at naturforståelse og evnen til at værdsætte naturen grundlægges tidligt i barndommen, så der har jeg haft lidt med i bagagen.

Geografi var mit favoritfag i gymnasiet og jeg havde allerede fra starten af studiet et klart billede af mig selv som underviser i idræt og geografi i gymnasiet.

[2. Hvad er geografi for dig?]

Det globale perspektiv med fokus på naturlige kredsløb som udgangspunkt for at forstå og løse resurse og miljømæssige problemstillinger.

Hvordan skaffer vi råvarer, fødevarer og energi nok til kommende generationer, samtidig med at vi tilgodeser økonomisk vækst for de fattigste, uden at det bliver på bekostning af miljøet.

Den politisk/økonomiske tilgang til geografien var på sit højeste i 70'erne, men jeg har altid ment at faget havde sin primære legitimitet som naturfag.

[3. Hvem har været din største inspirationskilde ud i geografien?]

På undervisningssiden har det nok været professor Sofus Christiansen og professor Willi Dansgaard.

[4. Hvad ser du som det hotteste geografi i øjeblikket?]

Metodisk og pædagogisk er det tværfaglighed og eksperimentelt arbejde.

For 50 år siden arbejdede jeg (det var i syvende klasse) eksperimentelt med tyngdeacceleration, måling af densitet og varmekapacitet, vægtstangsprincippet,

optik, fordampnings, fortætnings og smeltevarme, kræfternes parallelogram - you name it, og jeg husker det som var det i går.

Fagligt er det spørgsmålet om evidens for antropogen global opvarmning.

Personligt har jeg beskæftiget mig med, hvorvidt det er muligt at måle en gennemsnitlig global temperatur og er endnu ikke blevet overbevist. Skrev for nogle år siden en lille artikel på klimadebat.dk, og det blev så til "Why global mean temperature is not a valid measure for global warming". Artiklen ligger på www.hidethedecline.eu.

BERLINS OFFENTLIGE TRAFIKSYSTEM

Af: Niels Ulrik Kampmann Hansen

Indledning

Berlin fik i 1838 sin første jernbane nemlig linjen til Potsdam, efterhånden kom der flere linjer og fjernbanestationer, og der blev behov for at forbinde disse indbyrdes både af hensyn til passager og gods. Samtidigt fik byen i løbet af 1800-tallet en størrelse, der medførte, at det i længden ikke var muligt at gå de stadigt større afstande; der kom først hestetaxaer, og efterhånden blev der dannet privatejede selskaber, der anlagde trafiksystemer. I 1928 blev de fleste af disse selskaber samlet i en kommunal organisation "Berliner Verkehr-Gesellschaft", forkortet BVG; denne organisation eksisterer stadig.

Berlin var tidligt fremme med elektriske baner, idet man allerede i 1879 prøvekørte elektriske tog på en lille prøvebane, det var firmaet Siemens, der stod

for den elektriske udrustning. Berlin fik før 1930 en samlet trafikplan, men krisen i 1930-erne og 2. Verdenskrig stoppede udviklingen. Ved genopbygningen efter krigen forsøgte man at forbedre den offentlige trafik, men da Berlin blev delt i Øst- og Vest-Berlin, blev systemet delt i to halvdele. Planlæggerne havde nu nok hele tiden for øje, at Berlin atter skulle blive én samlet storby, dette skete i 1989. Efter 1989 blev trafiksystemet nu en helhed, hvor de afbrudte U- og S-Bahn-strækninger også blev genforenede, således at de to trafiksystemer i løbet af få år blev en integreret del af den nu genforenede by. Berlin fik i maj 2006 sin første hovedbanegård (Hauptbahnhof), denne blev anlagt, hvor Lehrter Stadtbahnhof havde ligget siden 1882.

Fig. 1. Oversigt over Berlins trafiksystem i 2018. S-Bahn, U-Bahn og sporvejssystemet er et sammenhængende system med mange overgangsmuligheder. Det har været en langsomme proces at få anlagt dette system. Det siges, at man kan nå alle stoppesteder med blot et enkelt skift.

Fig. 2. Jernbaneanlæg i 1885. Man ser tydeligt Ringbahn og Stadtbahn. Den nye Hauptbahnhof kom til at ligge, hvor Lehrter Bahnhof dengang lå.

Fjernbaneanlæg

Da man byggede Jernbanerne til Berlin, endte de så tæt på bykernen, som det var muligt på det pågældende tidspunkt. Berlin lignede således et spindelvæv, hvor midten manglede. Ringbahn og Stadtbahn var en del af løsningen, disse forbindelsesstrækninger blev senere en del af S-Bahn sammen med forstadsbanerne. Alle Berlins banegårde var endestationer, og tidligt indså man behovet for en forbindelsesbane imellem disse, dette blev til den såkaldte Ringbahn, der forløber rundt om byen. Ringen blev sluttet i 1877. Mangelen på en øst-vest-forbindelse blev også erkendt allerede i 1870-erne, og ved heldige beslutninger (og adskillige nedrivninger) lykkedes det at få anlagt en firsproget jernbane tværs gennem byen til såvel nær- som fjerntrafik fra Berlin-Charlottenburg Bahnhof til Berlin Ostbahnhof (tidligere Schlesische Bahnhof).

Sporvogne

De første hestesporvogne i Berlin kørte i gaderne fra 1865, og i årene herefter udviklede der sig et større trafiknet drevet af forskellige selskaber. I 1886 kørte der en dampsporvogn på en enkelt linje, denne nedlagdes i 1907, og gradvist kom der elektriske sporvogne fra 1881. I årene omkring 1900 udbyggedes Berlin med et større sporvejssystem med både radial- og tangentiallinjer. Ved BVG's grundlæggelse fandtes

634 km sporvej, der hovedsageligt var dobbeltsporede på 93 linjer på kryds og tværs i Berlin. I 1930 ombyggedes den sidste metersporede sporvogn til normalspor (1435mm). Under 2. Verdenskrig var der godstrafik på sporvognsnettet, men udbygningen stoppede stort set i 1930, dog blev en enkelt linje til Schönefeld anlagt.

Efter krigens ødelæggelser påbegyndte man så småt en genopbygning af nettet, og i midten af 1950-erne var de fleste broer blevet genopført, og der var sporvognstrafik på de fleste linjer. Allerede fra 1954 begyndte driftsnedlæggelserne især i de vestlige sektorer, og den sidste gang der kørte sporvogn i Vestberlin var i 1967. I Østberlin satsede man helt anderledes på den skinnbundne trafik, og man udbyggede systemet til nye planterbyer og forstæder.

Efter genforeningen i 1989 er enkelte linjer forlængt ind i det tidligere Vestberlin, men generelt findes sporvogne ikke her. I vore dage er Berlins sporvejs-system Verdens tredjelængste med 175 km skinnelængde, det er blot overgået af Melbourne (245 km) og Sankt Petersborg (205km). Der er 22 linjer i drift med moderne materiel, og siden 2004 er systemet delt i to typer; hovedlinjerne med hyppig drift kaldes MetroTram, der betegnes med M, således at radiallinjer er enkeltcifrede M1 til M8 (uden M3 og M7), mens tangential linjer er tocifrede: M10, M13 og M17. De øvrige linjer betegnes blot med linjenumre.

Fig. 3. Potsdamer Platz i begyndelsen af 1930-erne med sporvogne, hestevogne, biler og lyskryds. I baggrunden ses Potsdamer Fehrbahnhof. Alle bygninger på billedet blev ødelagt under 2. Verdenskrig.

U-Bahnsystem

Berlins første U-bahn fra 1902 forbandt ikke bymidten med forstæder, men forløb i en stor bue syd om centrum, det er den såkaldte "Stammstrecke" fra Knie (i dag Ernst-Reuter-Platz) til Warchauer Brücke, hvor blot en mindre del var underjordisk. U-Bahn-systemet voksede i etaper frem til 1. Verdenskrig. Disse strækninger er de såkaldte Kleinprofil-strækninger med plads til vognbredde 2,3 meter (U 1-4). Efter 1923 indførte man Grossprofil-strækninger (U5-9) med vognbredde 2,65 meter, det var især på de nye nord-syd-linjer og linjen mod Friedrichsfelde (nu U5).

U-Bahnsystemet blev gradvist udvidet med flere linjer og forlængelser, f. eks. var der syv linjer i 1966. Ved Berlins deling overgik administrationen af U-Bahnsystemet til Vestmagterne, mens U-Bahn kørte som to adskilte systemer. Østberlinerne nærmest boykottede dette trafiksystem. Efter 2. Verdenskrig blev der anlagt en ny nord-syd-linje vest om Østberlin (U9). De to andre nord-syd-linjer U6 og U8, der gik gennem Stadtmitte, fik lukket deres stationer, og togene susede igennem, det var de såkaldte spøgelsesstationer (Geisterbahnhöfe). U-Bahn-nettet er stadig under bygning; det nyeste skud på stammen er U55, der siden 2009 er færdigbygget på strækningen fra den nye Hauptbahnhof til Brandenburger Tor. Der arbejdes i 2018 på strækningen Unter den Linden og Spree til Alexanderplatz, så bliver U55 nok blot en forlængelse af U5.

Der findes et mindre U-Bahn-museum på Olympia Stadion-stationen på U2, det er den næstsidste station før Ruhleben, her kan man se teknik, geografisk udbredelse og forstå U-Bahnnettet.

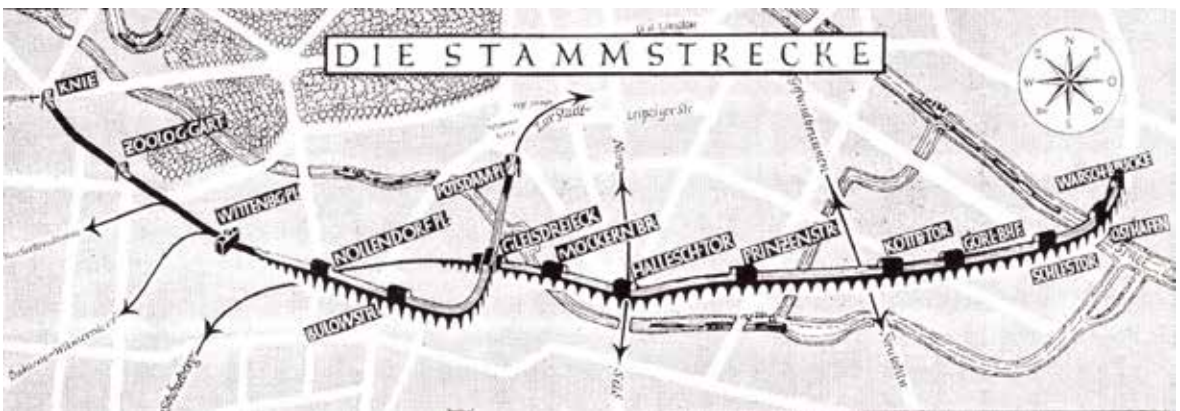

Fig. 4. Forløbet af den første U-Bahn i Berlin fra 1902. I dag indgår strækningen i U1 og U2. Kun de vestlige dele er underjordiske. Ved Gleisdreieck (sportrekant) er der forbindelse til Potsdamer Platz.

Fig. 5. I 1938 var U-Bahnsystemet vokset til fem linjer, det var den største udstrækning, som nettet fik før 2. Verdenskrig.

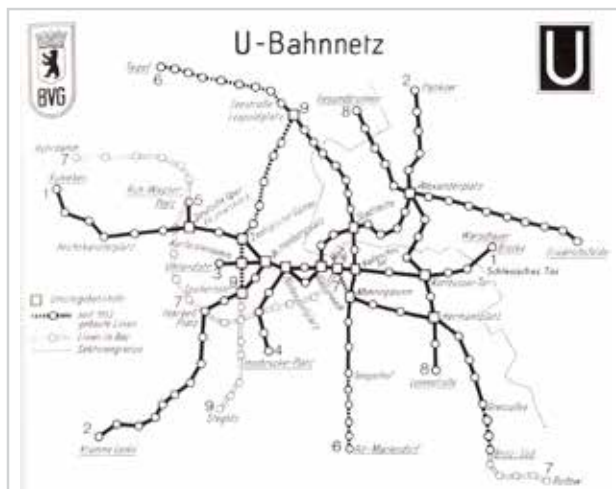

Fig. 6. U-Bahnsystemet var i 1966 vokset til ni linjer, og der var indført linjenumre i stedet for bogstaver. Bemærk den stiplede linje, det er zonegrænsen. U-Bahnlinjerne, der krydsede denne, blev afbrudt, og stationerne på linje 6 og 8 i Østberlin blev lukket.

S-Bahn-system

S-Bahn-systemet forbinder forstæderne med bymidten, herudover er der den cirkulære Ringbahn og Stadtbahn tværs gennem byen. Omkring slutningen af 1800-tallet blev mange forstadsstrækninger og Ringbahn trafikeret med intensiv damptogskørsel, således foretog 165 mio. rejsende i 1906 deres daglige pendlertur til og fra Berlins bymidte. Røg- og sodplagen gjorde, at man indførte elektriske tog med 550 volt jævnstrøm i en tredjeskinne allerede fra 1903, senere blev det erstattet af 6 kV vekselstrøm. København fik først sin S-bane efter berlinsk forbillede i 1934. Det berømte hvide S på grøn baggrund blev indført i 1930, det er en forkortelse for "Schnellbahn" (hurtigbane). S-togene var fra starten røde forneden og gule foroven, og de fik meget tidligt automatisk dørlukning. Den 12 km lange Stadtbahn er ført gennem byen på viadukter, den blev åbnet 1882, og den er den mest trafikerede S-Bahn-strækning.

Busser og trolleybusser

Berlins første offentlige trafikmiddel var en hesteomnibus, der begyndte i 1846. Den motoriserede bus kom i 1905, mens der i perioden 1904 til 1973 var elektriske busser (trolleybusser) i Berlins gader. Berlin er nok

især kendt for sine dobbeltdækkerbusser, hvor de ældste blev indført så tidligt som i 1910. De vigtigste busruter for turister er nok linjerne 100 og 200, der går gennem det historiske Berlin fra Bahnhof Zoo ved Gedächtniskirche til Alexanderplatz. Der går en hurtigbus til Flughafen Tegel.

Billetsystemer til BVG

Berlin har i princippet et enkelt og let forståeligt billetsystem; bileter kan købes ved personlig betjening på de større stationer og i automater på de mindre, her skal der normalt bruges sedler. Biletterne kan købes i forvejen, og de skal stemples for at være gyldige. Der er enkeltbileter, 4- Tageskarten, 7-Tageskarten og Kleingruppenbilletten samt Berlin WelcomeCard og CityTourCard til to, tre eller fem dage, de sidstnævnte giver også rabat på adgang til en række museer. For information kan man få en BVG-app til smartphone: Fahrinfo Plus med digitale rejseplaner og stationskort. Bileter gælder til A, B eller C-zonen, normalt er A og B tilstrækkeligt, det er inden for Ringbahn; zone C er bl. a. Potsdam og Schönefelder Flughafen.

Figurene er især hentet fra Kilde: Berliner Schienennahverkehr 2013.

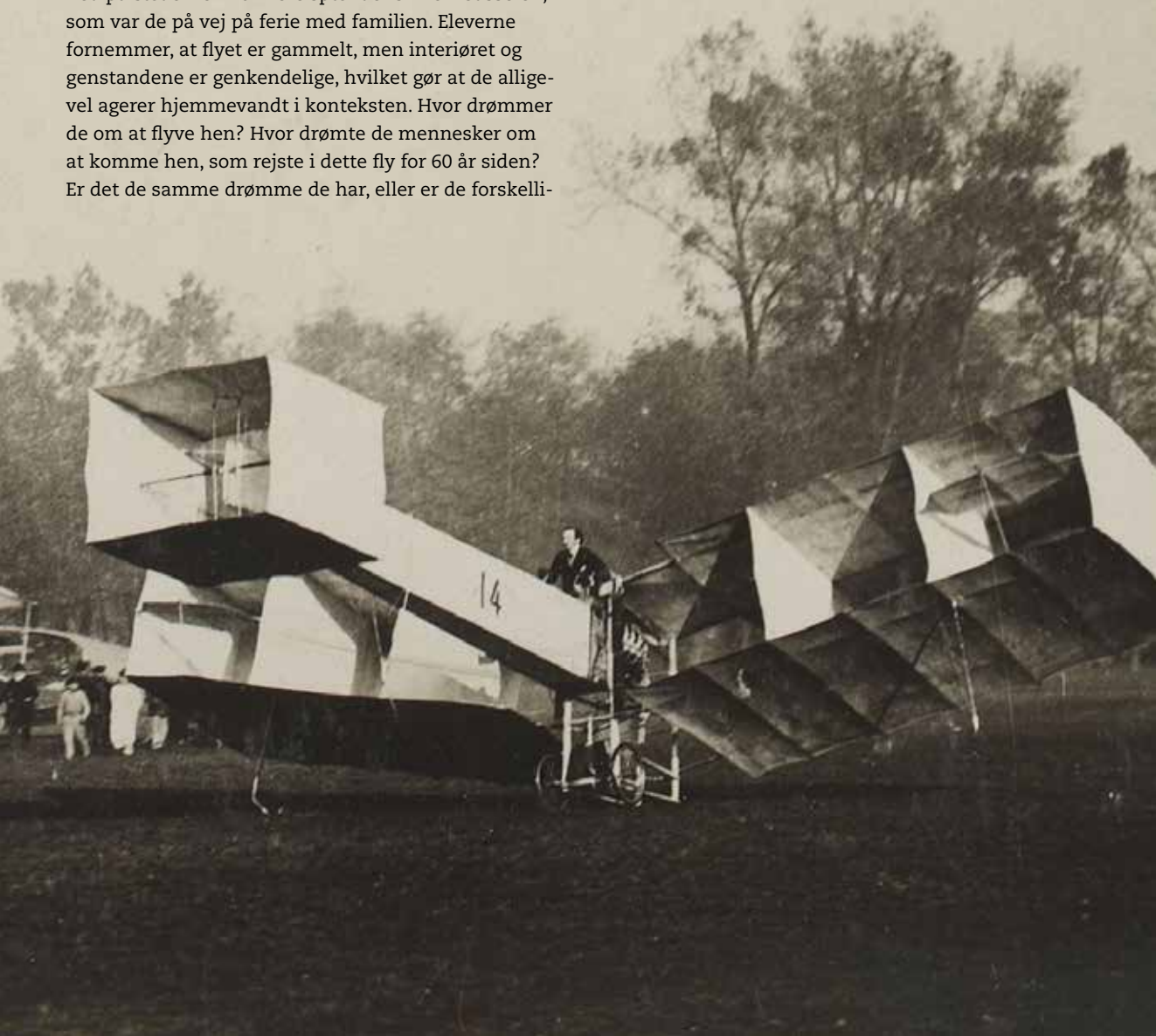
Af: Line Brun Stallknecht, underviser på Danmarks Tekniske Museum

DRØMMEN OM AT FLYVE

-undervisning på Danmarks Tekniske Museum

Hele klassen skynder sig op ad trappen til det store SAS fly Ulf Viking, der står stor og mægtig midt i udstillingshallen. Selv vingerne er der plads til i den store udstillingshal. Eleverne går ind i flyet og hilser på 'stewardessen', der byder dem velkommen om bord. De unge mennesker er tydeligvis vant med situationen fra deres egne flyvture, og de sætter sig naturligt ned på sæderne hvor flere spænder sikkerhedsselen, som var de på vej på ferie med familien. Eleverne fornemmer, at flyet er gammelt, men interiøret og genstandene er genkendelige, hvilket gør at de alligevel agerer hjemmevandt i konteksten. Hvor drømmer de om at flyve hen? Hvor drømte de mennesker om at komme hen, som rejste i dette fly for 60 år siden? Er det de samme drømme de har, eller er de forskelli-

ge? Således starter rejsen med undervisningsforløbet på 1½ time, hvor eleverne sammen med museets genstande og dialogiske samtaler reflekterer over, hvordan og hvorfor mennesket altid har drømt om at flyve. Og hvad der gør dem i stand til at gøre det i dag, ved hjælp af nye teknologiske opfindelser.

Fortællingen

Genstandsfeltet på Danmarks Tekniske Museums er Danmark historiens teknologiske opfindelser, der har været med til at forme det samfund og de muligheder vi har i dag. Det er museets sigte at skabe en fortælling om mennesket og maskinen som værende afhængige af hinanden i sin udvikling, der kan inspirere en ny generation af iværksættere og innovatører, og samtidig gøre det begribeligt for unge mennesker, at vor fysiske virkelighed, med dens mange tekniske hjælpemidler, har en historisk baggrund.

De to første haller, man som besøgende bliver mødt af, viser transportmidlers historiske udvikling. Det er genstande i fuld størrelse, og når vi taler om biler, fly og helikoptere, er det et ganske overvældende syn. Mange af genstandene kan man endda gå ind i og interagere med, hvilket appellerer til indlevelse og nysgerrighed hos både store og små. Her er f.eks. vist cyklens udvikling og Danmarks første bil, Hammelvognen fra 1888, der stadig kan køre ved særlige lejligheder. I loftet hænger fly og fortæller om den enorme tekniske udvikling dette transportmiddel har undergået de sidste 100 år.

I et tilstødende rum befinder den nye udstilling Smartphonemania sig, som inviterer til refleksion og interaktion med kommunikationsudstyr gennem tiden. Fra morsetelegraphen, over radioen, til Danmarks første computer, der fyldte en hel lejlighed, til en imponerende samling mobiltelefoner, der vækker minder for unge og voksne besøgende. Digitale tavler opfordrer til deling af personlig viden om apps og sociale medier, og refleksionsspørgsmål ved runde arbejdsborde sætter samtalen i gang.

Læring og dannelse på Danmarks Tekniske Museum

Når børn og unge får lov til at interagere med autentiske genstande i en historisk kontekst, giver det mulighed for at opleve, hvordan denne genstand har haft betydning for et almindeligt levet liv i dets samtid. Det er gennem kendskab og forståelse for historien, at børn og unge får kendskab til den verden, som de er en del af, hvor nye teknologier kommer til at ændre vores måde at leve på. Undervisningen på Danmarks Tekniske Museum er didaktisk tilrettelagt, så eleverne gennem engagerende og nysgerrighedsskabende opgaver og samtaler, skal tage stilling til det genstandsfelt undervisningen behandler. Dette udføres med afsæt i nedenstående didaktiske innovationsmodel (Andersen, 2016), der sikrer at undervisningen kommer rundt om de nævnte elementer, som dele der konstant påvirker hinanden. Modellen er inspireret af erfaringsdannelse i æstetiske læreprocesser (Hohr & Pedersen, 1996) samt en kreativitetsmodel (Tanggaard, 2010), der tilsammen giver adgang til forskellige erkendelsesformer hos eleven, der supplerer hinanden i en læreproces. De dannes ved kropslige sansninger i en situation, der udgør helhedsoplevelsen, hvilket fører til refleksioner hos eleven. Kreativitetsmodellen husker os på, at en kombination af faglig fordybelse, eksperimenter og modstand fra materialet er vigtige elementer, der sammen skaber rum for kreativitet og innovativ tænkning hos eleven.

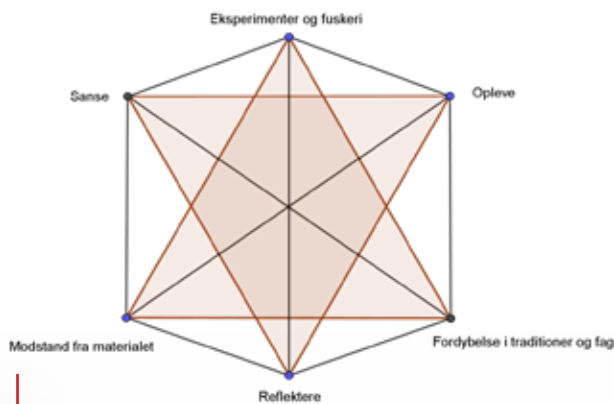
Og det er det vi gerne vil bidrage med gennem undervisningen på Danmarks Tekniske Museum: At motivere børn og unge til selv at være kreative og tænke innovativt på baggrund af, at de erfarer historier om innovation og opfindsomhed, og erken-

Fig. 1. SAS caravellen Ulf Viking.

Fig. 3. Et udsnit af udstillingsvæggen med mobil telefoner.

Didaktikmodel Innovation Danmarks Tekniske Museum.

der at mennesket og maskinen altid vil, og længe har været afhængige af hinanden. Alle disse elementer er vigtige i undervisningen, når vi via museets genstande, rum og didaktiske tilrettelagte aktiviteter sætter Danmarks tekniske kulturarv i spil i en nutidig forståelsesramme.

Hvordan flyver vi?

I forlængelse af undervisningsforløbet 'Drømmen om at flyve', bygger hver elev et svævefly af balsatræ. Dette er et produkt de kan tage med hjem, sammen med deres ny erhvervede viden om, hvordan vingerne konstrueres og tyngdepunktet skal være, for at flyet flyver bedst. De sætter teknisk viden og opfindsomhed i spil, og prøver selv at være opfindere i deres egen historiske tid. På denne måde bringes en viden ind, om at opfinde og udvikle ting, som er den røde tråd gennem Danmarks Tekniske Museums udstillinger.

Museets undervisningsaktiviteter er pt. under udvikling, hvor vi sigter på, at øge samarbejdet med uddannelsesinstitutioner, og være mere dynamiske i udbuddet af undervisning hen over året. Det er vores ønske at udvikle aktiviteter på baggrund af vores unikke genstande og viden, for at blive et bedre supplement til skoleforløb.

Fig. 4. Svævefly af balsatræ som eleverne selv konstruerer.

Kilder:

Andersen, I. H. (2016). Innovation i undervisningen gennem kreativitet og æstetiske læreprocesser. Billedpædagogisk tidsskrift(2), 14-17.

Hohr, H., & Pedersen, K. f. (1996). Perspektiver på æstetiske læreprocesser. Kbh.: Dansk lærerforening.

Tanggaard, L. (2010). Kreativitetens materialitet. Nordiske udkast, Årg. 38, nr. 1/2 (2010), 30-42 125.

Se desuden Geografforbundets regionale tur s. 59 til Danmarks Tekniske Museum i Helsingør - lørdag den 7. april 2018, kl. 10-12.

HVOR ER GEOGRAFIEN?

Nye boformer – hurtigt, flytbart – beliggenhed, beliggenhed!

Ude på Refshaleøen, på Amager, står de første containere og udgør en del af det, der på sigt skal blive en egentlig containerby af lejligheder, tiltænkt studerende. Der bliver i alt plads til 164 beboere, men mange flere har skrevet sig op på venteliste.

Også i Aarhus, Odense og Aalborg overvejer man om det kan være en idé at opsætte containere, som kan bruges som studieboliger.

Holdningerne er delte! Kommentarer som 'at det er

for sølle at bo i en container' og at man ikke kan byde studerende at flytte ind i noget, der i sin form er så midlertidig. Over for ytringer i retning af, at det netop er det midlertidige præg, det byggepladsagtige image og det meget urbane look, der er det fede ved at bo netop i de containere, er blevet vendt i debatten.

Uanset hvad, er det en effektiv og hurtig måde at etablere boliger på, til det indryk af bl.a. studerende, der hvert år søger mod byer med større uddannelsesinstitutioner og dermed er containerboligerne et bud på hvordan man løser et samfundsmæssigt problem.

På billedet kan man se eksempler på containerboliger, men i forgrunden også en bid af noget, der kunne være en husbåd. Fælles for de to boformer er, at de er flytbare og fleksible.

Månedens Link

Lyt til spændende podcasts med portrætter af unge vietnamesere og deres refleksioner om et moderne og nytænkt Vietnam. Mød f.eks. en grafisk designer, heavy metal stjernen, galleristen, hip-hopperen, poeten, entreprenøren og mange flere.

www.therenovationgeneration.com

Fagudvalgets klumme

EN POLARFORSKER-OPLEVELSE

En boggave om arkitekten Kaare Klint, Mylius-Erichsen Stenen ved Langelinie, et lille jubilæum, og en genudsendelse af de fem afsnit om en dramatisk grønlandsekspedition for mere end 100 år siden gav anledning til denne klummes indhold. Men i virkeligheden kom ideen til indholdet fra en oplevelse, der ligger flere år tilbage. Som Geografforbundets repræsentant deltog jeg i en række møder i Nationalkomiteen for Geografi på Geografisk Institut i København under professor Christian Wichmann Mathiesens ledelse. Ved et af mine første møder der, fik jeg øje på et par gamle, slidte temmelige brede træski, der stod i et hjørne af mødelokalet. Da jeg i pausen spurgte hvem disse ski havde tilhørt, fik jeg et lidt henkastet svar; det var da Knud Rasmussens ski under hans sidste Thuleekspedition. Resten af dette møde var jeg alene til stede i Grønland på Thuleekspedition med Knud Rasmussen. Klummen skal dog handle om en anden mere dramatisk og særdeles betydningsfuld grønlandsekspedition.

Da jeg i julegave får en lille bog om Kaare Klint, opdager jeg, at han har beskæftiget sig med andet end bygningsværker og møbler. Han er tillige arkitekten bag den indskrift, Jørgen Brønlunds sidste dagbogsblad, der er indhugget på bagsiden af den store mindesten, Mylius-Erichsen Stenen, der står ved Langelinie, som et fornemt monument for Danmark Ekspeditionens tre omkomne. På granitstenens forside har billedhuggeren Kaj Nielsen udført et relief, der viser de tre ekspeditionsdeltagere, der kæmper sig frem i den uvejsomme arktiske kulde selv skubbende på den slæde som slædehundene ikke længere magter at trække. I 2006, 100 året for Danmark Ekspeditionens start 1906, sendte DR en tv-udsendelse i fem afsnit. DR kører her med hundeslæde i sporet af de polarforskere, der 100 år tidligere skrev Danmark Ekspeditionen ind i polarhistorien. I 1907 endte dramaet i en tragedie, idet tre af polarforskerne satte livet til. Det var Ludvig Mylius-Erichsen, Niels Peter Høeg Hagen og Jørgen Grønlund. Samtidigt er der i år tale om et lille jubilæum, da det er 110 år siden at ekspeditionen vendte tilbage til Danmark.

Danmark Ekspeditionens hovedformål var at opmåle og kortlægge det helt ukendte Nordøstgrønland især kyststrækningen. Tillige skulle det undersøges om Peary Land var adskilt fra Nordøstgrønland ved en kanal, som Peary havde påstået eller om Peary Land var en halvø og dermed landfast med Grønland. Var der tale om en ø, kunne det, mente man dengang, få uønskede geopolitiske følger for Danmark. Hovedformålet blev opfyldt. Hele kyststrækningen i Nordøst-

grønland blev opmålt, kortlagt og navngivet ligesom fjorde, landområder og vigtigt landskabsmæssige lokaliteter f.eks. depoter og betydningsfulde varder blev navngivet.

Den 24. juni 1906 stævner skibet "Danmark" et tidligere hvalfangerskib ud fra København med 25 mand om bord samt en flok hunde, en mængde proviant og andet udstyr, idet man formoder, at ekspeditionen skal vare to måske tre år. Turen går op langs Norges kyst og til Færøerne, hvor man samler tre grønlandere op, heriblandt Jørgen Grønlund, der har været med på Mylius-Erichsens første ekspedition. Mylius-Erichsen er Danmark Ekspeditionens leder. Hans plan er at gå med skib ind til Nordøstgrønland, så nordligt som muligt, finde en base der for skibet og landsætte en ekspedition udrustet til mindst to år. Kysten skal så kortlægges og Pearys påstand om, at en kanal deler det allernordligste Grønland fra øst til vest, skal undersøges. Derudover skal landet beskrives af et tværfagligt forskerteam inden for arkæologi, botanik, etnografi, meteorologi m.m. Det var lykkedes Mylius-Erichsen på omtrent et år at få samlet 27 mand, som var villig til at påtage sig opgaven. Det økonomiske grundlag for ekspeditionen blev skabt ved, at staten støttede med halvdelen og det bedre københavn-ske borgerskab med resten, idet de fik lovning på at få opkaldt et stykke land efter sig. Mylius-Erichsen fik indsamlet omtrent 300.000 kr. hvilket var et astronomisk beløb dengang. Udover lederen Mylius-Erichsen bestod besætningen på skibet af 14 mand, herunder skibets kaptajn Alf Trolle. Der var 8 videnskabelige

deltagere, herunder den tyske videnskabsmand Alfred Wegener, fader til teorien om kontinentalforskydningen, Peter Freuchen og kartografen Peter Høeg Hagen, en af de tre, der omkom. Der var tre fangere og slædekørere, heriblandt den omkomne Jørgen Brønlund, hvis sidste dagbogsnotater er indhugget i mindestenen på Langelinie. Og endelig to kunstnere, kunstmalerne Aage Bertelsen og Achton Friis. Sidstnævnte udgav året efter hjemkomsten et storværk om ekspeditionen, Danmark Ekspeditionen til Grønlands nordøstkyst 1906-1908. Det er siden blevet en klassiker inden for dansk rejselitteratur.

Danmarks Havn

Efter en drøj sejltur nordpå gennem storisen, som har en bredde på op til 300 km, når skibet i august frem til østkysten tæt på det planlagte sted. De lægger til i en velegnet bugt, hvor skibet kan overvintre. Stedet døber de meget passende "Danmarks Havn" og inde på land bygger de en hytte, som de navngiver "Danmarks Minde" dog i daglig tale benævnt "Villaen". De rejser tillige en varde, hvori der nedlægges en rapport om rejsen indtil nu. Positionen er 77 grader nordlig bredde. Området herfra, land som hav, er ukendt og skal kortlægges af ekspeditionen.

Småekspeditioner og videnskabelige undersøgelser

I den kommende vinter og følgende år undersøges og afprøves jagtmulighederne, der trænes i slædekørsel, der fabrikeres hundeslæder, fremstilles seletøj og piske m.m. og foretages småekspeditioner for at skaffe

kød og for at give videnskabsfolkene mulighed for at foretage opmålinger og indsamle forskellige informationer af meteorologisk, biologisk, ornitologisk, kartografisk art m.m.

Den store rejse mod nord

I foråret 1907 skal den store skæbnsvangre rejse mod nord foretages. De 10 deltagere, som Mylius-Erichsen udvælger, har alle erfaring med rejser under arktiske forhold. Slædehold 1, der skal finde Peary-kanalen består af Mylius-Erichsen, ekspeditionens leder og forfatter, Niels Peter Høeg Hagen, geodæt og premierløjtnant, Jørgen Brøndlund, grønlander (og Knud Rasmussens barndomskammerat).

Slædehold 2, som skal kortlægge østkysten op til Pearys varde består af Johan Peter Koch, geodæt (kartograf) og premierløjtnant, Aage Bertelsen, maler, Tobias Gabrielsen, grønlander og fanger. Derudover hjælpehold 1, som bestod af Henning Bistrup, 1. styrmand og premierløjtnant, og Alfred Wegener, fysiker og fotograf. Samt hjælpehold 2, som bestod af Gustav Thostrup, 2. styrmand og Carl Johan Ring, islods. De to hjælpehold skal assistere hold 1 og 2, og de skal lægge depoter ud, som disse kan bruge på hjemturen. Derudover skal hjælpeholdene foretage opmålinger på tilbageturen. Den 28. marts tager de fire hold med i alt 10 mand og omtrent 80 hunde afsted, hver mand har sin egen hundeslæde. Målet er, at hold 1 og 2 skal nå Grønlands nordspids i løbet af sommeren, for derefter straks at vende tilbage til udgangspunktet, hvor skibet venter. Inden afgang er Mylius-Erichsen sikker

på, at de vil opnå dette mål. Rejsen viser sig at blive meget anstrengende, på grund af dårligt føre og brede revner i isen, som tvinger holdene til at foretage store omveje. Undervejs skyder de flere bjørne, ulve, moskusokser m.m.. Slædehold 2 når deres mål, og de får opmålt kysten langs Peary land. Slædehold 1 er trods store vanskeligheder undervejs nået frem, til det de tror, er Independence Fjord. Finder de stedet, er deres opgave løst. Men de drejer ned i den forkerte fjord, Danmarks Fjord, som dengang var totalt ukendt for dem. Den er godt 200 km lang, og først da de når bunden af fjorden, går fejltagelsen op for dem. Inden de er ude af fjorden, har de spildt 3 uger, en forsinkelse, der bliver katastrofal for slædeholdet. De måtte vende om og se i øjnene, at de ikke havde løst opgaven. Den 29. maj møder slædehold 2 nærmest ved et tilfælde Mylius-Erichsens hold, som er på vej mod nordvest. Koch fra slædehold 2 fortæller stolt Mylius-Erichsen, at de har fuldstændt kortet, og at Grønlands kyst nu er tegnet færdig. Mylius-Erichsen fortæller, at de er løbet ind i en blindgyde, idet de har været inde i den nævnte sydvestgående 200 km lange fjord, den forkerte fjord, som de navngiver Danmark Fjord. Selv om de to slædehold bliver enige om at tiltræde tilbagerejsen til basen i Danmarks Havn 750 km sydligere den følgende dag, har Mylius-Erichsen imidlertid skiftet mening, da næstedagen oprinder. Måske har han ikke kunnet bære tanken om at vende tilbage uden noget resultat. Han meddeler Koch, at han alligevel vil gøre et sidste forsøg på at fuldføre sin del af missionen, at nå bunden af Independence Fjord og dermed tegne den sidste streg på kortet. Koch, Bertelsen og Tobias Gabrielsen lover, at de ikke vil bruge de udlagte depoter på deres tilbagerejse, så kan Mylius-Erichsens gruppe spare tid på deres hjemrejse ved ikke at skulle gå på jagt. Men prisen for Mylius-Erichsens beslutning skulle vise sig at være høj. For de 3 mænd bliver fanget i forårets vand og pløje, der gør slædekørsel helt umulig. De bliver nødt til at vente til sommeren er ovre og frosten igen sætter ind. De hutler sig igennem sommeren og lider meget. Senere, i næsten en måned har de kæmpet sig over indlandsisen i en særdeles anstrengende og pinefuld march, hvor de få tilbageblevne hunde ikke længere kan trække sidste slæde, de nu har. De når ned og ud til kysten, men er nu alle tre dødsmærkede. Høeg Hagen bukker først under og nogle dage senere dør Mylius-Erichsen. Jørgen Brøn-lund vakler endnu 20 km frem mod et depot, Lambert Land. Brøn-lund skriver de sidste ord i sin dagbog, inden han trækker pelshætten op om hovedet og lægger sig om på siden for at dø i den primitive hule af sten, han har bygget.

Jørgen Brøndlunds sidste dagbogsblad

Brøndlunds dagbog er skrevet på grønlandsk, dog er en enkelt side på dansk, den sidste:

"Omkom 79 Fjorden efter Forsøg Hjemrejse over Indlandsisen i November Maaned. Jeg kommer hertil i aftagende Maaneskin og kunde ikke videre af forfrysninger i fødderne og af Mørket. Andres Lig findes midt i fjorden foran Bræ (omtrent 2½ Mil). Hagen døde 15. November og Mylius omtrent 10 Dage efter"

Med Danmark Ekspeditionen er grønlandskortet nu komplet. Trods de tre omkomne er der også tale om en triumf, der årtier senere betød, at Danmark, trods Norges ønske om samme, ved domstolen i Haag fik suveræniteten over hele Grønland. Nordøstgrønlands mange ukendte områder blev navngivet og ekspeditionsskibet fik trods alt en heltemodtagelse, da det ankom til København den 23. august 1908 med Dannebrog på halv. Efter to forsøg når et redningshold i slutningen af marts 1908 frem til depotet ved Lambert Land. Her finder de en tilsneet indgang til en klippehule. Her finder de Jørgen Brøn-lunds lig. Over ham finde de hans ladte bøsse og desuden finder de et kogeapparat og to proviantkasser. I den ene proviantkasse finder de en flaske indeholdende Høeg Hagens kortskitser samt Brøn-lunds dagbog.

Kilder:

Friis, Achton. (2005) Danmark Ekspeditionen til Grønlands nordøstkyst 1906-08. Gyldendal.

Trolle, Alf. (2016) som kaptajnen så det. Alf Trolles dagbøger fra Danmark-Ekspeditionen 1906-1908. Trolle Legatet.

Artiklen er skrevet af:

Henning Lehmann
Formand for fagudvalget

OVERSIGT OVER FORÅRETS GRATIS REGIONALE ARRANGEMENTER

Læs meget mere om arrangementerne på hjemmesiden www.Geografforbundet.dk

	Dato	Tidspunkt	Kontakt i styrelsen	Faglig person
Byvandring på Christiania – et samfund i samfundet	26. marts	kl 16:00 – 17.30	Ditte Marie Pagaard	Geografilærer og kristianit Hannah Carlsen
Danmarks Tekniske Museum, Helsingør	7. april	kl. 10:00 – 12:00	Mette Starch Truelsen	
Superkilen, Ydre Nørrebro	12. april	kl. 16.30 – 18:00	Ditte Marie Pa2gaard	
Fra lorteø til Københavns Manhattan	21. april	kl. 14:00-16:00	Henning Lehmann	Flemming Dahl
Stevns klint	5. maj	kl. 10:00 – 15:00	Nikolaj Bunniss	Lektor Lars Bo Kinnerup
Ole Rømer Museum, Høje Taastrup	7. juni	kl. 17:00 – ca. 18.30	Lise Rosenberg	Museumsinspektør Mads Thernø, Ole Rømer Museet

OVERSIGT OVER GEOGRAFFORBUNDETS STUDIETURE

Læs meget mere om ture på hjemmesiden www.Geografforbundet.dk

Lokalitet	Rejsetidspunkt	Fra styrelsen	Faglig leder	
Berlin	9.-13. maj 2018	Nikolaj Bunniss	Nikolaj Bunniss	GO5 2017
Serbien	22.-29. juli 2018	Lise Rosenberg	Marija Ivanovic	GO4 2017 + GO1 2018
Nordfrisland- Sydslesvig	14.-15. august 2018	Erik Sjerslev Rasmussen	Erik Sjerslev Rasmussen	GO5 2017
Etiopien Bemærk at turen er flyttet frem til efteråret 2018	Medio oktober 2018	Lise Rosenberg	Markus Bogisch	GO1 2018
Grønland Bemærk at der er sket flere ændringer vedr. denne tur	Påsken 2019	Ole Pagh-Schlegel	Tina Noregren	GO1 + GO2 2018

ETIOPIEN

Efterårsferien - 10.-20. oktober 2018

Etiopien er et ældgammelt land og et af de mest spændende lande at besøge i Afrika med sin helt egen kultur, eget alfabet og en fantastisk madkultur. Og så er Etiopien det eneste land i Afrika, der aldrig er blevet koloniseret. På denne rejse fokuserer vi på den nordlige del af det store land nemlig Amhara provinsen.

Det nordlige Etiopien er et helt utrolig smukt og frodigt område gennemskåret af bjerge, som er en del af Rift Valley. Midt i naturen finder man de store seværdigheder såsom vandfaldet Blue Nile Falls og Lalibelas kirker, der er hugget direkte ud af bjergene. Områder af landet lider i perioder af hungersnød bl.a. i den nordlige del af landet i Tigray regionen. På den udbudte tur rejser vi rundt i Amhara provinsen.

Dagsprogram og en pris finder du på vores hjemmeside www.Geografforbundet.dk. Det er også her, du bedes tilmelde dig.

Bemærk venligst at turen først var annonceret til påsken 2019, men her har vi valgt at udbyde vores tur til Diskoområdet i Grønland, og derfor er Etiopien flyttet til efteråret 2018.

Her er nogle af højdepunkterne:

- Møde med international NGO og en landmand, der dyrker det euforiserende stof khat.
- Gondar dæmningen - et af de mange kraftværker, der er skudt op i landet. Etiopierne bygger mange dæmninger, hvilket hverken Sudan eller Egypten mildt sagt ikke er særlig glade for. Etiopien vil opsamle vandet for senere at bruge det til at producere elektricitet, som de vil sælge.
- "Lucy" - menneskets ældste forfader - er fundet i Etiopien. Vi besøger Nationalmuseet og universitetet, hvor vi møder en palæontolog - Etiopien er nemlig rigt på fossiler.
- Besøg hos en eller to lokale familier og hør om deres liv.
- Skolebesøg
- Afrikas største marked i Addis Ababa, hvor vi selvfølgelig også kommer på en rundvisning.
- Etiopien er et kristent land, om end deres tro ligger meget langt fra vores. Netop Etiopiens kirker er en af de ting, der ikke er til at komme udenom på turen - også fordi de er så smukke. På denne

Lalibela - Bete Medhane Alem-kirken. Foto: Rene Baars

tur mødes vi med et par af de lokale præster - bl.a. på et kloster i Tana-søen. Man bliver nødt til at sejle ud til klosteret.

- Vi mødes også med et kollektiv af ateister i et ellers meget kristent land.
- Der arbejdes på et møde med en person, der kan fortælle om udviklingssamarbejdet mellem Danmark og Etiopien.

Følgende er fra Udenrigsministeriets landestrategi for Etiopien:

"Selvom billedet af Etiopien som et af de fattigste og mest sårbare lande i verden kan være vanskeligt at udviske, har landet de senere år haft en vis succes med at ændre image, hvilket har vakt opmærksomhed blandt internationale investorer og donorer. Målet er at opnå status som et lavere mellemlandsland inden 2025, og som et klimaambitiøst land sigtes efter, at dette opnås gennem CO2-neutral vækst."

Dette vil vi høre mere om.

Faglig leder Markus Bogisch er Ph.d. i kunsthistorie, forfatter, redaktør og foredragsholder. Han har rejst i Etiopien mange gange.

Turansvarlig: Lise Rosenberg, kursusudvalget. Lise har arrangeret flere ture for Geografforbundet.

Kontakt gerne Lise for flere informationer:
lr@geografforbundet.dk
 Tlf.: 22397777

Besøg på Danmarks Tekniske Museum i Helsingør

Lørdag den 7. april 2018, kl. 10-12

På Danmarks Tekniske Museum får vi fortællingen om mennesket og maskinen samt inspiration om en ny generation af iværksættere. Vi skal opleve museet, se de mange maskiner og høre, hvordan de underviser børn og unge gennem interaktion med autentiske genstande i en historisk kontekst. Bl.a. har museet en udstilling, Smartphonemania, der inviterer til refleksion og interaktion med kommunikationsudstyr gennem tiden. Museet ønsker meget gerne en tættere kontakt til uddannelsesinstitutioner

for at udvikle deres undervisningsaktiviteter henover året. Vores guide er Line Brun Stallknecht. Alle er velkomne!

Tilmelding senest torsdag den 5. april 2018: geografforbundet.dk

Sted: Vi mødes ved hovedindgangen på Danmarks Tekniske Museum, Fabrikvej 25 3000 Helsingør

Pris: Gratis

Kontakt: Mette S. Truelsen for nærmere information på mst@geografforbundet.dk

SERBIEN

22.-29. juli 2018

Du vil opleve et besøg på Røde Kors flygtningekontor, hvor vi hører om flygtningesituationen i landet, landbrugsbesøg, besøg på en serbisk industrivirksomhed og senere besøger vi Grundfos, vinsmagning, byvandring i Beograd, lokal serbisk mad, besøg på universitetet, den danske ambassade, romerske militæranlæg, sejltur på Donau, Iron Gate dæmningen, grottebesøg, Đurđevi Stupovi-klosteret på Unesco verdensarvsliste, særlige gribbe nær Bajina Bašta og meget mere.

Læs mere om turen på www.geografforbundet.dk. Vi har desværre sat tilmeldingsfristen for tidligt. Den er flyttet nu, så du kan stadig nå at tilmelde dig på hjemmesiden.

Faglig leder er Marija Ivanovic fra Serbien. Turen arrangeres i samarbejde med Bifrost Rejser. Turansvarlig Lise Rosenberg, kontakt gerne Lr@geografforbundet.dk 22 39 7777

VANDRETUR PÅ STEVNS KLINT

– natur og kultur.

Tid: Lørdag den 5. maj 2018, kl. 10:00 til ca. 15:00 inkl. en frokostpause i den vilde natur

Mødested: P-pladsen ved Gl. Højerup Kirke, i Højerup, Stevns

En tur ned ad trapperne ved Højerup Gamle Kirke er ikke blot en nedstigning på 20-25 meter. Det er også en rejse næsten 70 millioner år tilbage i tiden, til netop den periode hvor 2/3 af alt liv på Jorden uddøde. Vi undersøger Fiskeleret. I 2014 kom Stevns Klint på UNESCOs liste over verdensnaturarv. Det er spændende geologi, men det er også naturressourcer som gennem tiden har været og stadig bliver udnyttet på forskellig vis. Vandreturen, der fortsætter ad trampestien mellem Højerup og Mandehoved, rummer eksempler på dette, ligesom der bliver mulighed for flotte naturoplevelser.

Turens faglige leder er Lars Bo Kinnerup. Lars Bo er lektor på læreruddannelsen, UCSJ Absalon i Vordingborg.

NB: Medbring praktisk tøj og støvler, samt madpakke og drikke til turen.

FRA LORTEØ TIL KØBENHAVNS MANHATTAN

Vi tilbyder en meget interessant byvandring, der vil vise Nordøstamagers udvikling fra et lidt slidt industriområde til et attraktivt bolig- og kulturområde tæt på strand og vand, Amager Strandpark med markante nedfaldspunkter i turforløbet. Helt frem til midt-50'erne blev stadig mange af storbyens latrinspandes indhold kørt ud på Amager til aftømning, hvorfor øen fik den lidt attraktive benævnelse. Helt frem til slutningen af 90'erne var Nordøstamager stadig stærkt præget af mange forskellige industrier. Vi vil bemærke på turen, hvor der stadig er spor af fortidens industrikultur, f.eks. den banelinie, der gik fra Godsbandgården til Kastrupfortet. Det er den banelinie, der indgår i en af de kendte Olsenbande film. Der lægges undervejs vægt på en beskrivelse af arkitekturen i den gamle og den nye boligmasse, udviklingen i indbyggertallet samt det Amager, der i dag fremstår som den

ø i Danmark med størst befolkningstæthed og tillige er den folkerigeste. Turen slutter ved Københavns Manhattan ved Amager Strand og ved Øresund Metro efter ca. 2 timers vandring.

Turens guide er Flemming Dahl, der gennem flere år har gennemført mange ture i København med historisk, geografisk og arkitektonisk indhold. Turen er gratis.

Mødetid- og sted: Lørdag den 21. april 2018. Christianshavns Metro kl. 14.00

Slutsted- og tid: Øresund Metro. Kl. ca. 16.00

Tilmelding: Geografforbundets hjemmeside eller Henning Lehmann

hl@geografforbundet.dk

Tlf.: 2537 2861

senest 16. april.

Kom med på en rundvisning på

OLE RØMERS MUSEUM - TAASTRUP

Torsdag den 7. juni kl. 16 – 18.

Ole Rømer er en af Danmarks vigtigste naturvidenskabsmænd gennem tiden. Med sin opdagelse af lysets tøven, skrev han sig ind i videnskabshistorien og bidrog til vores forståelse af solsystemet og universet.

Ole Rømer var ikke blot astronom, han fik også en central placering i Chr. IVs forsøg på at reformere centralmagten.

Rundvisningen er en introduktion til Ole Rømers historie og en præsentation af astronomiens tidlige arbejde.

Har du tid efter rundvisningen, er der mulighed for at gå

ca. 500 m ned mod den vikin-
gebro, som er ved at blive
bygget nær Vikingelandsbyen.

Rundviser museumsinspektør
Mads Thernøe

Tilmelding sker på
www.Geografforbundet.dk

Arrangør Lise Rosenberg, kurs-
susudvalget.

lr@geografforbundet.dk

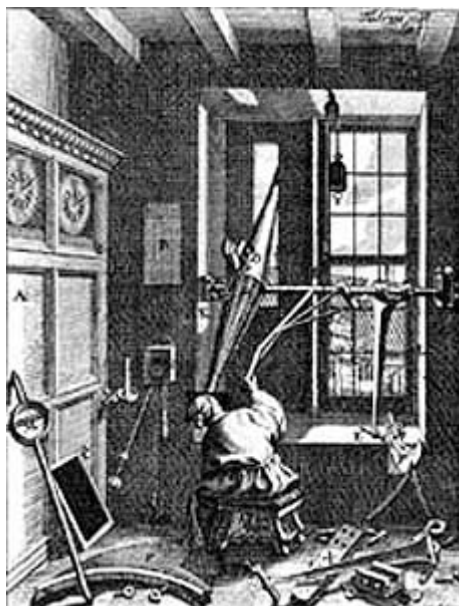
Tlf 2239 7777

www.Kroppedal.dk

Kroppedal Museum

Kroppedals Allé 3

2630 Taastrup

Geografweekend 2018: Vadehavet og riget i marsken

Ribe er nordens ældste by, som har været handelsplads siden 700-tallet. Den var Danmarks rigeste og største by indtil 1400-tallet. Byen er omgivet af marsken, som er udpeget som nationalpark og UNESCO verdensarv. Området omkring Ribe er også det tidligere grænseland mellem Danmark og Tyskland. Mandø ligger centralt i vadehavet, og vi skal besøge øen og opleve meget mere på årets Geografweekend.

Vi skal bo på Danhostel Ribe med udsigt til havnen og domkirken.

Se programmet i GO2-18 og på hjemmesiden. Kursusudvalget

GRØNLAND – PÅSKEN 2019

Oplev Grønlands vestkyst med Geografforbundet i Påsken 2019, hvor turen går forbi Kangerlussuaq, hovedstaden Nuuk og verdensarvsområdet ved Ilulissat Isfjord. Her vil vi udforske det historiske og nutidige grundlag for de grønlandske byer og bygder samt naturligvis det fantastiske landskab med dets isbjerger og gletsjere!

På turen skal vi blandt andet med hundeslæde ud til bygden Oqaatsut, hvor vores faglige leder Tina Noregren er lokalkendt. Bygden ligger omtrent 20 kilometer nord for Ilulissat og kendes også som Rodebay, som var navnet på en hollandsk hvalfangerstation,

der engang lå her. I Oqaatsut får vi mulighed for, over et par dage i rolige og simple omgivelser at opleve livet i en lille grønlandsk bygd, der ligger i den storslåede natur på kysten ud i mod Diskobugten.

Følg med på www.geografforbundet.dk og i GO2-18 for yderligere information, eller ring/skriv til den turansvarlige Ole Pagh-Schlegel fra Kursusudvalget på 5154 9604 / ole_pagh@hotmail.com.

Turen arrangeres i samarbejde med Bifrost Rejser, som har stået for flere af Geografforbundets rejser.

NATURVIDENSKABENS VERDEN

– grundforløbet i NV. B. Grøn, Gyldendal, 2017.

– 92 s. ill i farver. – 129 kr. eksklusiv moms. G

Naturvidenskabens verden – grundforløbet i NV er en lille allround bog, der har til formål at facilitere alle fire naturvidenskabelige fag i NV med et afsæt i solen som energikilde. Det betyder at bogen kommer rundt om energi som problemstilling i alle fire fag på kun 92 sider. Samtidig er der afsnit om naturvidenskabernes væsen, rapport skrivning, bokse med info om bioteknologi og geovidenskab, og så heldigvis også en del gode forslag til aktiviteter således at det tydeliggøres for både elever og lærer at der skal forsøg til at forstå dette emne. Bogen har også en fint udbygget og relevant hjemmeside, hvor der kan hentes supplerende materialer, ligesom der kan hentes film til dele af stoffet via bogens hjemmeside. Alle de forskellige dele er markeret med en række ikoner, så der ikke kan herske tvivl om hvor man finder det supplerende stof eller om der er tale om en aktivitet eller et eksperiment.

Ved første øjekast virker bogen let og overkommelig – hvilket jo passer perfekt til grundforløbets meget begrænsede tidsramme, men efterhånden som man kommer ned i stoffet opdager man dybden i forløbet. Der er ikke tale om overfladiske hurtige forklaringer, men derimod

en velskrevet og tydeligt forklaret grundbog, som jeg tror de fleste 1.g'ere vil sætte pris på i starten af deres tid på gymnasiet.

Bogen tager afsæt i det klassiske spørgsmål "Hvad er naturvidenskab?" og kommer gennem en række udsagns til Helge Kraghs definition, der lægger vægt på naturvidenskaben som et transnationalt og transkulturelt projekt – at naturvidenskaben er objektiv og universel. Der er altså heldigvis ikke efterladt meget til elevernes egen tolkning af ordet derfra. Resten af første del af bogen handler om at få defineret den naturvidenskabelige metode, induktiv/ deduktive metoder, samt forskellen på hypoteser,

teorier, love og modeller. De forskellige fag bliver også introduceret – samt deres overbygningsmuligheder – og ikke mindst karriere og studiemulighederne – helt i reformens ånd.

Den næste del af bogen er det faglige stof. Her er Desertec udgangspunktet men hurtigt kommer man over i drivhuseffekten, fotosyntesen, årstidernes skiften og lagringen af energi. Det hele er beskrevet relativt kortfattet og med en masse gode og store illustrationer. At stoffet så og sige er sammenskrevet giver den fordel af fagenes samspil bliver noget lettere for eleverne at få øje på, mens det måske bliver en anelse sværere for lærerne at opretholde faggrænser, samt finde de klare skift i stoffet, der giver en logisk progression for eleverne gennem grundforløbet.

Den sidste del af bogen handler om de mere NV tekniske dele. Variabler, variabelkontrol, modeller, skriftlighedsdimensionen. Altså emner, der kan være vanskelige at finde letlæselige materialer omkring, men som her er præsenteret kort og klart.

Helt generelt er "Naturvidenskabens verden" skrevet i et kort og præcist sprog, der tydeligt kæder alle fire fag sammen. Bogen giver eleverne en smagsprøve på arbejdet i naturvidenskab – og i de emner man kan blive undervist i undervejs i de tre år. Bogens behandling af solen som energikilde er på ingen måde udtømmende, men giver et godt overblik over fagenes samspil og arbejdsmetoder, samt de enkelte fags særkender – og det må være målet for en grundbog i et fag som NV.

Anna Nyboe Sommer

Lektor, Geografi og matematik
Svendborg Gymnasium

Her er din styrelse

**Christina Gellert
Kürstein**

Formand
Cand.Pæd. i pædagogisk
psykologi
ck@geografforbundet.dk

Ditte Marie Pagaard

Næstformand,
Fagudvalget, Lektor på
læreruddannelsen,
Campus Carlsberg
dmp@geografforbundet.dk

Susanne Rasmussen

Kasserer og kursus-
udvalget
Lærer Århus
sur@geografforbundet.dk

Henning Lehmann

Formand for fagudvalget
Cand. Pæd. geografi
hl@geografforbundet.dk

**Erik Sjerslev
Rasmussen**

Formand for Forlags-
bestyrelsen
cand.pæd. geografi
esr@geografforbundet.dk

Lise Rosenberg

Formand for Kursus-
udvalget
Overlærer, Albertslund
lr@geografforbundet.dk

Alice Bæk Carlsen

Kursusudvalget, Lærer
aliceb@geografforbundet.dk

Lars Bo Kinnerup

Forlagsbestyrelsen,
Lektor på lærerud-
dannelsen

Jon Bøje Hansen

Fagudvalget, lærer
jonboeje@geograf-
forbundet.dk

Mette Starch Truelsen

Kursusudvalget, kontakt
til redaktionen
Cand.scient geografi
Fuldmægtig i Miljø-
styrelsen
mst@geografforbundet.dk

**Nikolaj Charles
Bunniss**

Forlagsbestyrelsen, Lærer,
ncb@geografforbundet.dk

Ole Pagh-Schlegel

Kursusudvalget
Cand.scient. i geografi,
Københavns Universitet
ole_pagh@hotmail.com

FORLØB OG OPGAVER I PORTALEN:

203 emner fordelt på 34 forløb

625 opgaver fordelt på:

202 obligatoriske opgaver – heraf

123 praktiske og undersøgende

103 valgopgaver

125 ekstraopgaver

195 Prøv selv-test

Xplore

Natur/teknologi

***Xplore Natur/teknologi* er en systemportal til 1.-6. klasse med fagligt kernestof, lærervejledninger og et stort udvalg af opgaver, forsøg og aktiviteter.**

***Xplore Natur/teknologi* indeholder bl.a.:**

- Opgaver, test, forsøg og aktiviteter
- Oplæsning af tekst (indtalt af skuespiller)
- Logbøger med læringsmål
- Leksikon med forklaring af fagord
- Fællesfaglige forløb med matematik
- Lærervejledning til alle forløb, emner og opgaver
- Interaktiv årsplanlægger med mål og forslag til årsplaner.

Opdateringer og nye forløb

Til skolestart 2018 er *Xplore Natur/teknologi* klar i en ny version med nye forløb, reviderede tekster, nyt fagligt indhold samt opdaterede figurer, tabeller, kort og tal.

Se portalen på www.natur-teknologi.xplore.dk